

हिमाली शान्ति

वर्ष २०, अंक ४, गर्इ २०१४

विश्वासबाट एकताको घेरा फराकिलो हुन्छ ।

उद्देश्य सत्य
आत्मविश्वास
संवाद प्रार्थना खेलकुद
लक्ष्य जीवन विवेक पवित्र सम्झना
प्रयास वाचा
समय शिक्षा आदर्श
प्रतिविम्ब असल
सुख प्रोत्साहन माया आध्यात्मिक
करुणा
अनुशासन हृदय सुन्दरता
अंगालो नम्रता

Ikeda International School

Introducing Soka Education

Our Features:

- Education based on Soka Education.
- Education through participatory approach.
- Exchange program with different countries for talented students. (India, Singapore, Japan)
- Scholarship for class toppers (Grade VIII onwards).
- Scholarship offered to school topper in SLC in Soka Ikeda Women College, Chennai, India.
- Free Japanese classes from class I onwards.
- Computer class with updated computer lab and library.
- Extra curricular activities like music, dance, Japanese drumming, taekondo, scout, swimming, art, craft and many more.
- Transportation facilities.
- Routine health check up once in a month.
- Parental education through parents club.
- Workshops and seminars for parents (Health and social issues).
- 100% success in SLC.
- Montessori education system - pre primary.
- Games and other extra activities for pre primary students in order to enhance their creativity
 - Each Child is Valued (Maximum 20 to 25 students in each class).
 - Hostel facility with Homely environment.

IKEDA INTERNATIONAL SCHOOL
Ravibhawan, Next to Machha Gate
Tel.: 4-279878, P.O.Box: 9340

बाराम्बार उद्धृत श्रोतहरू

निचिरेन दाइशोनिका लेखहरूको पहिलो अध्यायलाई WND-1 र कमश दोश्रो अध्यायलाई WND-2 पछाडी पृष्ठ नम्बर लेखिएको छ ।

निचिरेन दाइशोनिको गोशो संग्रहलाई GZ पछाडी पृष्ठ नम्बर लेखिएको छ ।

मौखिक रूपमा प्रचार गरिएको उपदेशहरूको रेकर्डलाई OTT पछाडी पृष्ठ नम्बर लेखिएको छ ।

Burton Watson (वर्टन वात्सन) द्वारा अनुवाद गरिएको सद्धर्मपुण्डरीक सुत्रलाई LS पछाडी पृष्ठ नम्बर लेखिएको छ ।

हिमाली शान्ति । मई २०१४

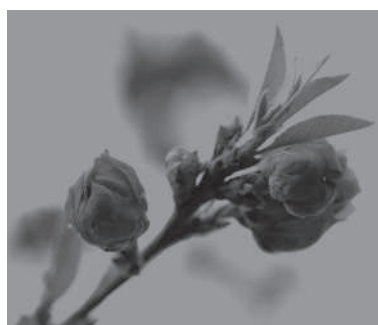
सम्पादकको कलम (एस.जि.आई. असल मित्रहरूको जमघट हो)	२
छलफल सभाको विषय (प्रकृति र म : हामी एक हौं)	३
निबन्ध (पूर्ण विजयको लागि आस्था, साधना र अध्ययनलाई निखारौं !)	६
विजय तर्फ (मार्गदर्शन दिनुको महत्व/गाक्काईमा नेतृत्वको जिम्मेवारी.....)	१०
प्रश्न/उत्तर (सत्य बुद्धि अरुलाई कसरी बुझाउने ?)	२०
मार्गदर्शन (बच्चाहरूलाई हुर्काउने सम्बन्धमा इकेदा सेन्सेडको मार्गदर्शन)	२२
भविष्य सिर्जना गर्दै (हामीहरूमा कमजोर र बलियो दुवै पक्ष निहित हुन्छन्.....)	२८

तपाईंको क्षमता अनुरूप
तपाईंको जीवनावस्था
हुन्छ । सोका
गाक्काईको लिडरको
रूपमा तपाईंको
सदस्यहरूको सुखको
निमित्त गरेको इमान्दार
प्रार्थनाले तपाईंको
क्षमतालाई वृहत्
बनाउँदछ । तर यदि
तपाईं सधैं आफूलाई
मात्र सोच्नु हुन्छ भने
तपाईंले गर्ने हरेक
कुरामा अहंकारको हावी
हुनेछ र तपाईंले आफ्नो
क्षमतालाई बृद्धि गर्न
सक्नु हुन्न ।

प्रधान सम्पादक : श्रीमती सहना श्रेष्ठ
सह सम्पादक : श्री कृष्ण दवाडी, सुश्री युस्टिका श्वाक्य, श्री विजेन श्रेष्ठ
कम्प्युटर कला सल्लाहकार : श्री नविन मानन्धर
रिपोर्टर : सुश्री दिक्षा सिंह
पुफ रिर्टर : श्री लक्ष्मण ङ्गोल
सर्वाधिकार : नेपाल सोका गाक्काई इन्टरनेशनलमा सुरक्षित
फोन नं : ४०३८५८२ ४०३८५८३ पो.ब. : ७८८, कलंकी, काठमाण्डौ, नेपाल ।
मूल्य : रु ३० ।

एस जि आई

असल मित्रहरूको जमघट हो

अध्यक्ष इकेदा भन्नु हुन्छ बुद्धधर्ममा असल मित्र भनेको त्यस्तो ब्यक्ति हो जसले अरूलाई सकारात्मक दिशा तिर र बुद्धधर्मको सही मार्गमा मार्ग निर्देश गर्दछ ।

बुद्धधर्म अनुसार खराब मित्रहरूले हाम्रो कमजोरीहरूलाई प्रोत्साहन दिन्छन् । साँच्चिकै सही मित्र भनेको करूणा र साहसले भरिपूर्ण ब्यक्ति हो जसले हाम्रो विकासको लागि हामी मित्र रहेका कमजोरीहरू र नकरात्मक प्रवृत्तिलाई पनि उजागर गरिदिन्छ ।

शाक्यमुनिको नजिकको शिष्य आनन्दले असल साथीसंग मिलेर अगाडि बढ्नु भनेको बुद्ध मार्गको आधा बाटो सम्म पुग्नु हो ? भन्ने प्रश्नमा शाक्यमुनिले बुद्धमार्गको आधि बाटो नभइ, पूरा मार्ग नै हो भन्ने जवाफ दिनु भयो ।

बौद्ध साधनामा हामीले भित्री मन देखि नै आफ्नो जीवनलाई सुधार गर्न लक्षित हुँदै निरन्तर चुनौती दिने गाह्रो प्रकृया हो, त्यसैले हामीले एक अर्कोको सहयोग लिँदै, जीवनको सही मार्गमा समर्पित हुँदै, अरूको जीवनमा पनि मूल्य सिर्जना गर्न कोशिस गर्नु पर्दछ ।

निचिरेन दाइशोनिन भन्नु हुन्छ कि, यदि बलियो खम्बाको आड छ भने भर्खर रोपेको रूखलाई तेज हावाले ढलाउन सक्दैन तर यसको विपरीत, यदि बलियो रूखको जरा कमजोर छ भने तेज हावाले ढल्न सक्छ । यदि कमजोर ब्यक्तिलाई सहयोग गर्ने बलियो ब्यक्ति छ भने उ लड्दैन तर बलियो ब्यक्ति पनि एकलै हिड्दा असमान बाटोमा लड्न सक्छ ।

एस.जि.आई. त्यस्तो संस्था हो जहाँ हरेक सदस्यहरू एक अर्काको असल मित्रहरू हुन्छन् । हरेक सदस्यले आफ्नो खुशीको साथसाथै अरूको खुशीको लागि प्रार्थना र कार्य गर्दै यस अद्भूत नियमको साधना गर्दछन् । विश्वास र इमान्दारीता र सदस्यहरू बीच गहिरो मित्रताको भावना हुन्छ । यहि कारणहरूले गर्दा एस.जि.आई. विश्वमा एक उत्कृष्ट मानवीय सिद्धान्तलाई अंगाल्ने संस्थाको रूपमा चिनिएको छ ।

एस.जि.आई. ले मित्रताको घेरालाई फराकिलो बनाउँदै, हरेक ब्यक्तिलाई आफ्नो जीवनमा विजयी हुन उत्प्रेरित गर्दछ । माकिगुचि र तोदाले आफ्नो जीवनलाई समर्पित गरेर स्थापना गर्नु भएको सोका गाक्काई त्यस्तो सुमधुर ब्यक्तिहरूको संसार हो जहाँ निचिरेन दाइशोनिनको उपदेशहरूलाई अंगाल्दै आशा र साहसका साथ जीवन जीउन प्रोत्साहन गर्दछ ।

गुरूको भावनालाई आत्मसाथ गर्दै बुद्ध प्रकृतिलाई उजागर गर्न प्रयासरत “असल मित्रहरू” को जमघट हुने पवित्र स्थल भनेको सोका गाक्काई हो । पृथकता, चिन्ता र विभेद जस्ता महामारीको संसारमा एस.जि.आई. एक सुरक्षित स्थल हो । यसले विशेष गरेर युवा वर्गहरूको मित्रताको सञ्जाललाई फैलाउँदै गएको छ ।

हिमाली शान्ति

सम्पादक

प्रकृति र म : हामी एक हौं !

जीवन एक श्रृंखला हो । सबै कुराहरू एक अर्कोसंग सम्बन्धित हुन्छ । जब कुनै पनि श्रृंखलामा बाधा हुन्छ, अरू श्रृंखलाहरूलाई पनि असर पार्नेछ । हामीले वातावरणलाई आमा सरह सम्झनु पर्छ - आमा माटो, आमा समुन्द्र, आमा पृथ्वी, आफ्नो आमालाई क्षति पुऱ्याउनु भन्दा ठूलो अपराध अरू कुनै छैन । - एस.जि.आई. अध्यक्ष इकेदा

प्रकृति हाम्रो घर हो । यो ग्रहमा मानव लगायत सम्पूर्ण जीवहरू प्राकृतिक वातावरणबाट जन्मेका हुन् । त्यसकारण, हामी जति बढी प्रकृतिबाट टाढा हुन्छौं त्यति नै बढी हामी असन्तुलित हुन्छौं । यदि हामीले यसलाई चिन्न सकेनौं भने हामी मनुष्य जातिको भविष्य अन्धकार हुनेछ ।

अवश्यपछि, हामी सबै स्वस्थ हुन चाहन्छौं । त्यसकारण, हामी स्वच्छ श्वास फेर्न चाहन्छौं, सुन्दर फूल र हरियाली हेर्न चाहन्छौं । जसरी सूर्यमुखी फूल सूर्य तर्फ फर्किए जस्तै हामी प्रकृति तिर समेट्छौं । तसर्थ, त्यस (प्रकृतिको संरक्षण) गर्नु भन्दा नकारात्मक कार्य गर्नु भनेको भयानक गल्ती हो भन्ने कुरा हामीले बुझ्नु नै पर्दछ । संसारमा भएको सबै पैसाले पनि निलो आकाशलाई किन्न सक्दैन । सूर्य र वायु सबै प्राणीको हो ।

विज्ञानले हाम्रो जीवनमा सुधार ल्याएको छ भन्ने कुरालाई कसैले पनि नकार्न सक्दैन । तर विज्ञानको प्रगति संगै हाम्रो वातावरणको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने प्रतिबद्धतामा पनि मेल खानु आवश्यक छ । हामीलाई सन्तुलन चाहिन्छ ।

हो, मैले फरक पार्न सक्छु !

प्रत्येक ब्यक्तिको प्रयास महत्वपूर्ण छ ! एक केन्यान भनाई अनुसार, “हामीले पृथ्वीलाई राम्रो संग स्याहार गर्नु पर्छ, यो हाम्रो अभिभावकको उपहार नभई हाम्रो बच्चाहरूबाट

विज्ञानले हाम्रो जीवनमा सुधार ल्याएको छ भन्ने कुरालाई कसैले पनि नकार्न सक्दैन । तर विज्ञानको प्रगति संगै हाम्रो वातावरणको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने प्रतिबद्धतामा पनि मेल खानु आवश्यक छ । हामीलाई सन्तुलन चाहिन्छ ।

लिएको ऋण हो । तर हाम्रो पालाका धेरै वयस्कहरूले दुःखलाग्दो सम्पदाहरूलाई आजका युवा र भविष्यका पीढीहरूलाई छोडेर गइरहेका छन् । सबैको लक्ष्य भन्नु नै पैसा कमाउने रहेको आधारभूत सिद्धान्तका साथ स्वास्थ्य, संस्कृति, वातावरण र प्रकृतिले वर्षौं देखि पालन-पोषण गरेको र संरक्षण गरेको हाम्रो परम्परालाई हामीले बेचिरहेका छौं ।

प्रकृति हाम्रो परम्परा हो, त्यसैले हामीले यसको संरक्षणको लागि केही कार्य गर्नु नै पर्छ । हामी जसले पृथ्वीको सुन्दरता र अद्वितीय दृष्यलाई अहिलसम्म विर्सन सकेको छैन, उनीहरू सबैले बोलौं ! २१ औं शताब्दी, हाम्रो शताब्दी, जीवनको शताब्दीलाई संरक्षण गर्ने हाम्रो संघर्षको शुरुवात भैसकेको छ ।

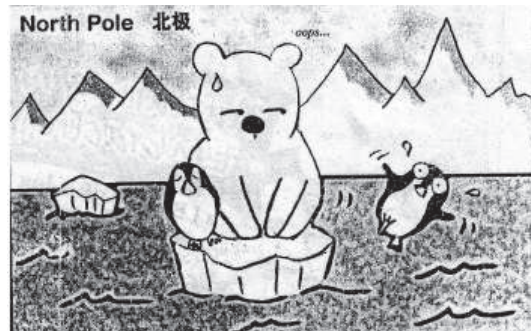
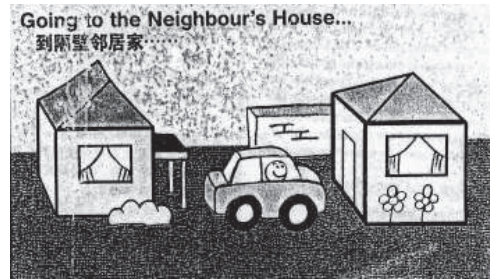
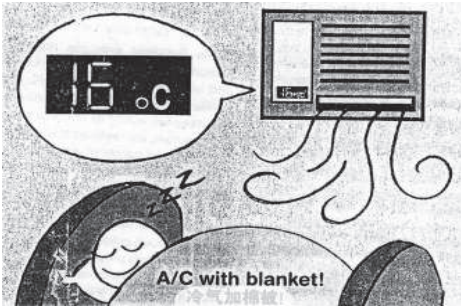
एउटा प्रख्यात नारा यसप्रकार रहेको छ: “हाम्रो पृथ्वीलाई दया गरौं”, तर वास्तवमा, पृथ्वीले हामीलाई दया गरिरहेको छ । अझ, पृथ्वी चार अर्ब वर्ष देखि हामीलाई दया मात्र नभई अनादीकाल देखि सम्पूर्ण ब्रम्हाण्डबाट करुणा पाइराखेका छौं । त्यसैकारण, हामीले आफ्नो जीवनलाई निन्दा गर्ने वा मूल्य हीन थान्नु हुदैन । जीवन, सम्पूर्ण खजानाहरू भन्दा पनि मूल्यवान् खजाना हो । हामी सबैलाई यो अमूल्य

उपहार दिइएको छ र हामी सबै नै अपूरणीय हौं । सम्पूर्ण प्राणीको जीवनलाई बोकेको - ब्रम्हाण्ड, पृथ्वी र आमाहरूले आफ्ना बच्चाहरूलाई माया गर्छन् । २१ औं शताब्दीको सबैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा भनेको हामी जीवनमा वास्तविक खुशी, आधारभूत विचार र गहन करुणाले भरिएको समाजमा फैलिनेछौं ।

यदि हामीले त्यसो गर्नु भने युद्ध र मानव अधिकारको दमन हराउनुका साथै वातावरणको विनाश पनि हराउनेछ ।

प्रकृति र मानव भावना

बुद्धधर्मले जीवन १० अवस्थामा रहेको हुन्छ भनेर वर्णन गर्दछ । ती हुन्: नर्क, भोक, पशुत्व, रीस, मानवीयता, स्वर्ग, अध्ययन, बोध, बोधिसत्व र बुद्धत्व हुन् । मानवीयताको अवस्था ठीक बीचमा रहेको हुन्छ - महान अवस्था माथि र तल्लो अवस्था मुनि । तल्लो अवस्थामा अवस्थित अवस्थाहरू अप्राकृतिक अवस्थाको जीवन हुन् जुन प्रकृतिको विरुद्ध हुन्छ । मानवीयता भन्दा माथि रहेको ५ अवस्थाहरू सबैले प्रकृतिलाई आदर गर्नुका साथै प्रशस्त सुन्दरता फुल्ने स्वर्ग

सिर्जना गर्न प्रयत्न गर्छन् ।

तसर्थ, मुख्य कुरा भनेको हामी तल्लो अवस्थामा तानिन्छौं वा उच्च अवस्था तिर लम्कन्छौं भन्ने हो । बौद्धिकता, संस्कृति र धार्मिक आस्थाले मात्रै पशु जस्तै विचार हीन भएर प्रकृतिलाई उपयोग गर्न बाट निकाल्न सक्छ ।

जीवन र वातावरणको एकत्वको सिद्धान्त अनुसार बाँभो, विनाशकारी विचारले बाँभो र विनाशकारी प्राकृतिक वातावरणको उत्पादन गर्दछ । मरुस्थलीकरण ग्रह मरुस्थलीकरण मानव भावनासंग सम्बन्धित छ ।

युद्ध, यस विनाशकारी कार्यको अत्यन्त भयानक उदाहरण हो । २० औं शताब्दी युद्धको शताब्दी थियो । हामीले यस शताब्दीलाई जीवनको शताब्दी बनाउनु नै पर्दछ । २१ औं शताब्दी एउटा त्यस्तो शताब्दी बन्नुपर्छ जहाँ हामीले मानव क्रियाकलापको सम्पूर्ण पक्षमा जीवनलाई उच्च प्राथमिकता

बनाउनु पर्दछ जस्तै न्यवसायमा, सरकारमा, विज्ञानमा आदि ।

हामी पृथ्वीमा निर्भर छौं, पृथ्वी हामीमा होइन । हाम्रो घमण्डले गर्दा हामीले पृथ्वीलाई अत्यन्त वेवास्ता गरेका छौं । अन्तरिक्षबाट पृथ्वीलाई हेर्ने प्रथम व्यक्ति, संयुक्त राष्ट्रका अन्तरिक्षक युरि ग्यागरिनले पृथ्वीलाई नीलो ग्रह भनेर घोषणा गरेका थिए । यो महान अनुभव थियो । नीलो समुन्द्र र सेतो बादलहरू - तीनहरूले पृथ्वी पानी ग्रह हो भनेर प्रमाण गरेका छन्, जुन ग्रह जीवनसंग चम्किन्छ । त्यसकारण, सबैकुरा वातावरणसंग सम्मत र शुद्ध भएको दर्शन हुनु महत्वपूर्ण छ ।

बुद्धधर्मको महत्वपूर्ण शिक्षा भनेको बुद्धको जीवन हरेक विरूवा, रूख र धूलोका कणहरूमा पनि अवस्थित रहेको हुन्छ । यो दर्शन जीवनको लागि गहन श्रद्धा भएको दर्शन हो ।

अनुवादक: प्रीति राई

साभार: SSA Times 394

बौद्ध सिद्धान्तः

जीवन र वातावरणको एकत्व

यो बौद्ध सिद्धान्त अनुसार जीवन र वातावरण अलग छैनन् । साधारणतया: मानिसले आफ्नो वातावरण आफू भन्दा भिन्न र अलग हुन्छ भन्ने सोच्छन् । यद्यपी, बाहिरबाट हेर्ने हो भने त्यहाँ आफू र आफ्नो वातावरण दुई अलग संसारहरू छन् तर जीवनको गहन वास्तविकताबाट हेर्ने हो भने दुवै एउटै र अलग छैनन् भन्ने कुरा बुद्धधर्मले सिकाउँछ । यस दृष्टिकोणबाट हामीले बोध गर्नु कि, हाम्रो वातावरण अलग छैन बरू हाम्रो जीवनको एक अभिन्न अङ्ग हो ।

वातावरण, जीवनको अभिन्न अङ्ग भएकोले हामी वरिपरिका सबै कुराहरू जस्तै काम र पारिवारिक सम्बन्धहरू हाम्रो आफ्नै जीवनको प्रतिविम्ब हो । उदाहरणको लागि, निराश व्यक्तिले आफ्नो घर र व्यक्तिगत स्वरूपलाई हेल्चेक्राई गर्दछ भने अर्कोतर्फ सुरक्षित र उदार व्यक्तिले आफू वरिपरि न्यानो र प्रभावकारी वातावरणको सिर्जना गर्दछ ।

सबैकुरा आफ्नो दृष्टिकोणमा भर पर्दछ र सबैकुरा आफू भित्रको जीवनावस्थाको परिवर्तन अनुसार परिवर्तन हुन्छ । यस गहन सिद्धान्तको सबैभन्दा महत्वपूर्ण सन्देश भनेको यदि हामी आफू परिवर्तन हुन्छौं भने वातावरण पनि अवश्य परिवर्तन हुनेछ ।

पूर्ण विजयको लागि आस्था, साधना र अध्ययनलाई निस्वारौ !

“हाम्रो प्रार्थनाहरूको
उत्तर कसले दिन्छ ? हामीले
आस्था र प्रयास द्वारा गर्छौं । कसैले
हाम्रो लागि गर्दैन ।”

दुःख र अत्यन्त गति र अत्यन्त प्रतिस्पर्धात्मक जीवन शैलीको चुनौतीहरूको सामना गरिरहँदा त्यसको चाँडो समाधानको लागि कराइरहेको वा आफ्नो अवस्थालाई पार लगाउन निरन्तर कसरी, कसरी र कसरी भनेर खोज्नु साधारण कुरा हो । “पढ्नु” भन्ने शब्द एकदम प्रचलित भैरहेको छ जुन परिपूर्ण जीवन जीउनेसंग सम्बन्धित छ । यहाँ, अब एउटा त्यस्तो पढ्नु छ जसले असीमित सुख, अर्थपूर्ण, परिपूर्ण र मूल्यवान विजयी जीवन जीउने अनुभव गर्नको लागि विश्वब्यापी रूपमा धेरैले प्रमाणित गरिसकेका छन् । निचिरेन बुद्धधर्मको उपदेश अंगालेका सोका गाक्काई अन्तराष्ट्रियका सदस्यहरू “आस्था, साधना र अध्ययन” भन्ने आधारभूत पढ्नुसंग परिचित छन् । अवधारणा अनुसार तिनीहरूलाई बुझ्न र सरल र सहज छन् तर सिकाएको अनुसार अन्ततः लाभहरू हासिल गर्न कार्य गर्ने कुरा भने पूर्णतया भिन्दै कुरा हो । हामी सबैले आफूमा विद्यमान सच्चा क्षमतालाई उजागर गर्न र यस अत्यावश्यक कदमहरूको निरन्तर प्रयासहरूलाई ताजा र समीक्षा गर्ने अवसर लिऔं ।

आस्था भनेको आत्मगत विश्वास हुनुका साथै शक्तिशाली र न्यवहारिक भित्री शक्ति हो । लगनशीलतापूर्वक निचिरेन बुद्धधर्मको उपदेशलाई साधना गर्नेहरूले साँच्चिकै यसको अनुभव गर्न सक्नुका साथै आफ्नो दैनिक जीवनमा यसको प्रभाव देख्न सकिन्छ । निचिरेनले आस्था सम्बन्धि यी उपदेशहरू लेख्नु भएको थियोः

१) यसलाई अंगाल्न सजिलो छ र निरन्तरता दिन गाह्रो छ तर बुद्धत्व, निरन्तर आस्थामा निहित हुन्छ ।”

२) आफ्नो आस्थालाई एकत्रित गर्दै गोहोन्जोनलाई प्रार्थना गर्नुस् । अनि त्यस्तो के कुरा छ जुन हासिल गर्न सकिदैन ?

३) यदि आस्थाको मन सिद्ध छ भने विवेकको पानी, महान निष्पक्ष विवेक कहिल्यै सुक्ने छैन ।”

उल्लेखित बुँदाहरूले सम्पूर्ण साधकहरूले कुनै पनि अवस्थाहरूलाई चुनौती दिन धैर्य, लगनशीलता, साहस र प्रगतिशील प्रयास हुनुपर्छ भनेर स्पष्टसंग हौसला दिनु

भएको छ । निचिरेन बुद्धधर्मको महानताको वास्तविक अनुभव गर्न १०, २० र ३० वर्षको इमान्दार आस्था हुनुपर्छ भन्ने कुरा आस्थाका अग्रजहरूले बताउनु भएको छ । यस मानवीय दर्शन कार्य उन्मुख सैद्धान्तिक पद्धती मात्र नभई उसलाई अर्थपूर्ण, हर्षमय, मूल्यवान् र आशाको जीवन तर्फ डोच्याउन मद्दत पुऱ्याएको प्रमाणित भएको छ । आस्था साहसिक कार्य संगसंगै जान्छ ।

“गम्भीरतापूर्वक बौद्ध अध्ययन गर्नेहरूले उदार र विशाल मनको विकास गर्नुका साथै उनीहरू भविष्यको लागि असीमित आशाका साथ चम्किन्छन् ।”

बौद्ध उपदेशहरूको अध्ययन गर्ने क्रममा यसलाई वानीको रूपमा लिन गाह्रो भएको कुरा धेरै साधकहरूले स्वीकारेका छन् । विशेषगरि, युवाहरू माभ्र पढ्ने वानी घट्टै गइरहेको छ, तर हामीले यसलाई बढाउनु छ किनकी यो हाम्रो आधारभूत पद्धतीको एउटा अंश हो । किताव नपढ्नुको साभा वहाना भनेको अलछी हुनु र समय नहुने वा

उक्त विषय वस्तुमा रुचि नहुनु हो । तसर्थ, ती सबै आफैले बनाएका वहानाहरूलाई सुधारन र परिवर्तन गर्न सकिन्छ । दृढ संकल्पका साथ इमान्दार आस्था विकास गर्न र आस्थालाई उर्जा दिन हामीलाई गहिरो अध्ययनको आवश्यकता हुन्छ । हामीले कति वर्षको उमेरमा निचिरेन बुद्धधर्मको आस्था अंगाल्यौं भन्ने कुरा संग कुनै सरोकार छैन यदि हामीले कुनै कुरालाई गहिरोसंग बुझ्न शुरू गरिहाल्छौं भने । उत्सुक मन हुनु भनेको निरन्तर खोजीको अभिरूचि र उत्सुकता जगाउन अवश्य राम्रो हुन सक्छ ।

अर्को न्यवहारिक सल्लाह भनेको हरेक दिन गोशो र एस.जि.आई. का अध्यक्ष इकेदाको मार्गदर्शनहरू पढ्न १० वा २० मिनेट छुटाउने । तपाईंले कल्पना गर्न सक्नु हुन्छ कि, १० वा २० वर्षको निरन्तर प्रयास पछि त्यसको फलदायी परिणाम निस्कनेछ । अध्ययन गर्ने वानी बसाल्नाले हाम्रो जीवनलाई उत्सुक, प्रगतिशिल र अर्थपूर्ण बनाउँदै मानवीय शिक्षाहरूमा अझ बढी रुचि बढाउनेछ । श्री इकेदाले जोड दिनुहुन्छ कि, “गोशोमा आधारित जीवन अर्थात यसका उपदेशहरूलाई न्यवहारमा उतार्नाले हामीले स्थायी चरित्र, वास्तविक सुख र ठोस तथा अडिग जीवनावस्थालाई स्थापित गर्न सक्छौं ।” अध्ययनको शक्तिलाई उजागर गर्ने यात्रामा अविलम्ब अगाडि बढ्नुस् !

हरेक दिन गोशो र एसजिआई का अध्यक्ष इकेदाको मार्गदर्शनहरू पढ्न १० वा २० मिनेट छुटाउने । तपाईंले कल्पना गर्न सक्नु हुन्छ कि, १० वा २० वर्षको निरन्तर प्रयास पछि त्यसको फलदायी परिणाम निस्कनेछ । अध्ययन गर्ने वानी बसाल्नाले हाम्रो जीवनलाई उत्सुक, प्रगतिशिल र अर्थपूर्ण बनाउँदै मानवीय शिक्षाहरूमा अझ बढी रुचि बढाउनेछ । श्री इकेदाले जोड दिनुहुन्छ कि, “गोशोमा आधारित जीवन अर्थात यसका उपदेशहरूलाई व्यवहारमा उतार्नाले हामीले स्थायी चरित्र वास्तविक सुख र ठोस तथा अडिग जीवनावस्थालाई स्थापित गर्न सक्छौं ।” अध्ययनको शक्तिलाई उजागर गर्ने यात्रामा अविलम्ब अगाडि बढ्नुस् !

“बौद्ध साधना जस्तो “सजिलो” त्यहाँ केही कुरा हुन सक्दैन.....यो कोसेनरूपको लागि बौद्ध साधना हो जसले समाजको वास्तविकतालाई लक्षित गर्दै अगाडि बढिरहेको छ जसको लाभ विशाल हुनेछ ।”

अन्तिम र तेश्रो पढ्ती भनेको अभ्यास हो जसलाई दुई मुख्य दृष्टिकोणहरूमा बाँडिएको छ, त्यो भनेको आफ्नो र अरुको लागि गरिने साधना हुन् । पहिलो, हामीले दिनको दुई पटक गर्ने गोग्योको साथमा गर्ने दाइमोक् प्रार्थना हो । यो सजिलो कर्मकाण्ड हो तर यदि यसलाई नियमित जाँच गरिएन भने यो केवल वानी हुन जानेछ जसले प्रार्थनाको सही भावनाबाट बहकिन्छ । विशेष गरि, साधना गरेको धेरै वर्ष भैसकेकाहरू जब हामी गोहोन्जोनको अगाडि हुन्छौं, हामीले कस्तो महशुस गर्छौं त ? यसले हाम्रो प्रार्थनाको प्रतिफलमा मुख्य भिन्नता दर्शाउँछ । हाम्रो प्रार्थनाको महत्वलाई बुझेर त्यसबाट प्राप्त अनुभवको महशुस गरेर हामी र गोहोन्जोन (बुद्धको जीवनावस्था) बीचको सम्बन्धलाई प्रकट गर्न सक्छौं । के हामीले निरन्तर रूपमा आफ्नो लगनशील प्रार्थनाको

उच्च जीवन शक्ति, हर्ष, गुञ्जायमान र गहिरो कृतज्ञताको भावनाहरूको मूल्याङ्कन र सुनिश्चित गरेका छौं ? सिकाएको अनुसार प्रार्थना गरेर, हाम्रो दैनिक अनुभवहरूलाई उकास्न र त्यसैमा रमाउन सक्छौं ।

अरुको लागि गरिने साधना भन्नाले हामीले भेट्ने मानिसहरूसँग आफ्नो आस्थाको हर्ष बाँड्नुका साथै एस.जि.आई. क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुने हो । हाम्रो साधनाको बारेमा अरुलाई भन्ने सन्दर्भमा, मलाई लाग्छ, गर्ने भन्दा भन्न सजिलो छ भन्ने कुरालाई धेरैले स्वीकार्नु हुन्छ होला । यसको लागि धेरै साहस र करुणाको आवश्यकता हुन्छ र यसलाई इमान्दार प्रार्थनाबाट शुरू गर्नुपर्दछ । हामी सबैले स्वीकार्छौं कि यस कार्यमा लगाएको इमान्दार प्रयासहरूको प्रतिफल भन्न हर्षपूर्ण हुन सक्छ, किनकि, यसले उच्च जीवनावस्था तर्फ डोर्चाउँछ । यसको सार भनेको कार्य गर्नुका साथै हामी भित्र विद्यमान नकारात्मकताले हाम्रो राम्रो आशयहरूलाई नबहकाउनु हो । दृढ आस्थाका साथ आवश्यक कार्यहरू, दैनिक आचरण र प्रवृत्तिको रूपमा स्वतः गरिनेछन् । श्री इकेदाले पुनः जोड दिनुभयो, “दृढ विश्वास र उच्च भावनाका साथ यस बुद्धधर्मलाई केवल बाँडिरहनुस् । ती सम्पूर्ण प्रयासहरू लाभ र सौभाग्यमा रूपान्तरण हुनेछन् -

हाम्रो साधनाको बारेमा अरुलाई भन्ने सन्दर्भमा, मलाई लाग्छ, गर्ने भन्दा भन्न सजिलो छ भन्ने कुरालाई धेरैले स्वीकार्नु हुन्छ होला । यसको लागि धेरै साहस र करुणाको आवश्यकता हुन्छ र यसलाई इमान्दार प्रार्थनाबाट शुरू गर्नुपर्दछ । हामी सबैले स्वीकार्छौं कि यस कार्यमा लगाएको इमान्दार प्रयासहरूको प्रतिफल भन्न हर्षपूर्ण हुन सक्छ, किनकि, यसले उच्च जीवनावस्था तर्फ डोर्चाउँछ । यसको सार भनेको कार्य गर्नुका साथै हामी भित्र विद्यमान नकारात्मकताले हाम्रो राम्रो आशयहरूलाई नबहकाउनु हो ।

जन तपाईंको कर्म रूपान्तरण गर्ने शक्ति हो ।” त्यसैले केवल अरूलाई बाँड्नुस् !

धेरैजसोले एस.जि.आई. का क्रियाकलापहरूलाई अरू कुनै कार्यक्रम वा भेटघाटको रूपमा मात्र लिन्छन् । जवकि, याद राख्नुपर्ने कुरा भनेको मानवीयता प्रति अत्यन्त योगदान पुऱ्याउने कुलिन लक्ष्य एस.जि.आई. को रहेको छ र यो एक मात्र संस्था हो जसले निचिरेनले सिकाएको विचार र सिद्धान्तहरूलाई पूरा गरिराखेको छ । तसर्थ, एस.जि.आई. का क्रियाकलापहरूमा सहभागी भएर हामीले असल कार्यहरू र सौभाग्यलाई संकलित गरिसकेका छौं र यसका साथै हाम्रो आस्थालाई अभि बलियो बनाउन उपयोगी हौंसलाहरू पाइरहेका छौं । जीवनमा जस्तोसुकै कुराको सामना गर्नुपरेता पनि, हामीले यस संस्थालाई कहिल्यै नछोडी एस.जि.आई. क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुने कुरालाई प्राथमिकता दिनु नै पर्छ । समयको अन्तराल संगै हामीले बोध गर्नुका साथै सही लाभको अनुभव गर्नेछौं जुन हाम्रो दृढ योगदानको लागि वाचा गरिएको थियो ।

“तपाईं आफू मात्र लाग्ने नभई तपाईंले अरूलाई पनि सिकाउनु नै पर्दछ । साधना र अध्ययन दुवै आस्थाबाट उजागर हुन्छ ।”

बुद्धका धेरै उपदेशहरूबाट दृढ आस्था स्थापित गर्नु महत्वपूर्ण छ भन्ने कुरा स्पष्टसंग उल्लेख गरिएको छ जुन अध्ययन र साधनाको सही भावनामा आधारित भएर निर्माण गर्न सकिन्छ । हाम्रो दैनिक प्रार्थनाहरूमा, हामीले ती उत्सवहरूको महत्वको बारेमा जागृत गर्नु नै पर्दछ र हाम्रो आफ्नो भित्री रूपान्तरणको पूर्ण अनुभव गर्ने उत्कृष्ट गुणका साथ त्यसलाई सम्पन्न गर्न प्रयत्न गर्नु पर्दछ । निचिरेन बुद्धधर्मको सच्चा साधकको रूपमा जब हामीले आस्था, साधना र अध्ययनलाई जीम्मेवारी र गतिशीलतापूर्वक चरितार्थ गर्छौं, हामीले आफ्नो जीवनमा निरन्तर विजयहरू हासिल गर्नेछौं ।

हाम्रो जीवनको लक्ष्य यसप्रकार उल्लेख गरिएको छ: “सोका गावकाईका सदस्यहरू र विजेताको रूपमा हामी आफ्नो आस्थामा दृढ विश्वासले भरिएको, जीवन शक्तिले भरिएको र जीवनमा आइपर्ने कुनै पनि चुनौतीहरूलाई सामना गर्ने चाहनाले युक्त हुनु आवश्यक छ । अर्को शब्दमा, जोश र जाँघरले युक्त जीवन हुनु महत्वपूर्ण छ । चहकिलो जीवनको प्रतिमाले जीवनको अधकारलाई उज्यालो पार्दछ ।”

कस्तो अर्थपूर्ण र उत्कृष्ट जीवन त्यो ! यसलाई हाम्रो जीवनमा चरितार्थ पारौं !

बुद्धका धेरै उपदेशहरूबाट दृढ आस्था स्थापित गर्नु महत्वपूर्ण छ भन्ने कुरा स्पष्टसंग उल्लेख गरिएको छ जुन अध्ययन र साधनाको सही भावनामा आधारित भएर निर्माण गर्न सकिन्छ ।

हाम्रो दैनिक प्रार्थनाहरूमा, हामीले ती उत्सवहरूको महत्वको बारेमा जागृत गर्नु नै पर्दछ र हाम्रो आफ्नो भित्री रूपान्तरणको पूर्ण अनुभव गर्ने उत्कृष्ट गुणका साथ त्यसलाई सम्पन्न गर्न प्रयत्न गर्नु पर्दछ ।

विजय तर्फ

दि न्यू ह्युमेन रिभोलुसनबाट उद्धृत गरिएका मार्गदर्शनहरू

परिचय

नयाँ मानव क्रान्तिको अध्याय २ मा, एस.जि.आई. अध्यक्ष इकेदा अमेरिकाको भ्रमणबाट फर्कने वित्तिकै जापानभरि भ्रमण प्रशिक्षण गर्न न्यस्त रहनु भयो । उहाँले स्थानिय लिडरहरूसंग अन्तरक्रिया गर्नुका साथै उनीहरूको आशंकाहरू हटाउने प्रयास गर्नु भयो । तपशिलका मार्गदर्शनहरू यसै अध्यायबाट उद्धृत गरिएका मार्गदर्शनहरू हुन् ।

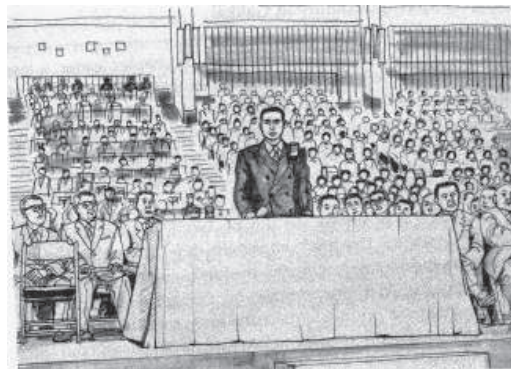
मार्गदर्शन दिनुको महत्व

सन् १९६० मा अमेरिकाको भ्रमणबाट फर्केपछि शिनइचि यामामोटोले पहिलो हेडक्वार्टर सभामा उपस्थित हुनुभयो जहाँ उहाँले संस्थाको दरिलो उन्नतिको लागि तत्काल चाल्नु पर्ने कदमहरूमा मार्गदर्शनलाई केन्द्रित गर्नुभयो । उक्त सभामा उहाँले नयाँ सदस्यहरूलाई मार्गदर्शन दिनुका साथै एक-एक सदस्यहरूसंग अन्तरक्रिया गर्नु महत्वपूर्ण छ भन्ने कुरा उहाँले जोड दिनुभएको थियो ।

हरेक न्यक्ति र परिवारलाई मार्गदर्शन दिनु भनेको एकदमै समय लाग्ने र अप्रत्यक्ष कार्य हो, तर यसले मानिसहरूको आस्थालाई जर्दै देखि मजबुत गर्ने कार्य गर्दछ । जब रूखको जराहरू माटो भित्र गाडिन्छन् यसका हाँडाविड्का र पातहरू खुल्ला आकाशमा फैलिन्छन् ।

त्यसै अनुसार कोसेनरूफुको संसारमा विकासका सबै स्रोतहरू भनेको सदस्यहरूको दुःख बाँड्नु, शंका मुक्त बनाउन उनीहरूको प्रश्नको जवाफ दिनु र उनीहरूमा आत्म-विश्वास र आशा जगाउनुका साथै आस्थामा हर्षपूर्वक लाग्न मद्दत गर्नु हो ।

मानिसहरू बीच गएर उनीहरूको मन छुने कार्य गर्नुस् भनेर शिनइचिले आफ्नो मन्तव्यमा विशेष जोड दिनु भएको थियो । हामीले बुद्धधर्मको साधनाबाट अरूलाई सुख तर्फ डोच्याउछौं । तसर्थ, नयाँ सदस्यहरूलाई आस्थाको बारेमा ब्यक्तिगत मार्गदर्शन दिनु महत्वपूर्ण छ । लिडर भएकोले तपाईंले निरन्तर आफैँले आफूलाई सोध्नुपर्छ कि, मेरो डिष्ट्रिक्ट र ब्लकमा कतिजना मानिसले दृढ आस्था अंगालेका छन् र कतिले लाभ पाएका छन् त ? यो याद राख्नुपर्ने महत्वपूर्ण कुरा हो

जति धेरै मानिसहरू दाइशोनिनको बुद्धधर्ममा परिचित हुन्छन्, त्यति नै बढी उनीहरूलाई आस्थाको मार्गदर्शन दिनु आवश्यक हुन्छ । जब नयाँ सदस्यहरूले आफ्नो बौद्ध

साधनामा आफैँ प्रेरित र स्वतन्त्र भई आस्थामा दृढ विश्वासका साथ अगाडि बढ्न थाल्छन् तब मात्र प्रचार-प्रसारको कार्य पूरा हुन्छ ।

गाक्काईमा नेतृत्वको जिम्मेवारी

एक नयाँ महिला वर्गको च्याप्टर लिडरको नियुक्ति गर्दा बढी अनुभव भएको भन्दा कम अनुभवी महिला लिडरलाई केन्द्रिय लिडरमा नियुक्त गरियो । जसको फलस्वरूप सोका गाक्काई हेडक्वाटरले त्यसको विरुद्ध थुप्रै पत्रहरू पाएका थिए । त्यसको बावजुद शिनइचि यामामोटोले फरक उद्देश्यको रूपमा लिनुभयो ।

सोका गाक्काईको पदहरू भनेको कुनै प्रतिष्ठित पद नभई जिम्मेवारीको पद हो । लिडरको सबैभन्दा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी भनेको सदस्यहरूको सेवामा समर्पण हुनु हो र पूर्ण रूपमा कोसेनरूफुको लागि जिम्मेवार ब्यक्ति बन्नु हो । फलस्वरूप, जति धेरै जिम्मेवारीहरू वहन गरिन्छ त्यति नै धेरै "आफ्नो लागि" भन्ने इच्छालाई एकातिर पन्छाएर आफ्नो भित्री संकल्पलाई दरिलो बनाउनु नै पर्दछ ।

संस्थामा अरूलाई पद दिएकोमा असन्तुष्ट जनाउने र नियुक्त गरेको लिडरको पछाडिबाट कुरा काट्नाले ऊ कोसेनरूफुको लागि भन्दा आफ्नो स्वार्थमा केन्द्रित छ भन्ने स्पष्ट हुन्छ । त्यस्तो ब्यवहारले ऊ सोका गाक्काईको लिडर बन्न अयोग्य छ भन्ने प्रमाणित हुन्छ ।

मानिसको मन जस्तो परिवर्तनशील अरू केही छैन । असल वा खराब, महान सिर्जनशील वा भयंकर विनाशकारी र बुद्ध प्रवृत्ति वा छैठौं स्वर्गको दानवको ब्यवहारहरू

प्रकट हुन सकछन् । दाइशोनिनको सत्य बुद्धधर्मको उपदेशमा आस्था राख्नाले मानिसको मनलाई असल, रचनात्मक र सुख तर्फ निर्देशित गर्दछ ।

ईर्ष्या र डाह गर्नेहरूले उनीहरूको सुख वा दुःखको कारणलाई पनि अरूमा नै देख्छन् । यो भन्नु धर्मलाई आफू बाहिर खोज्नु जस्तै हो । त्यस्तो ब्यक्तिहरूको भावना परिस्थितिको परिवर्तन सँगै परिवर्तनशील हुन्छ र जब उनीहरूले दुःख वा कठिन परिस्थितिहरूको सामना गर्दछन् उनीहरूले आफ्नो तितोपना र दुःख अरूलाई थोपेछन् । उनीहरू आफूले आफूलाई हेर्ने र आफ्नै व्यवहारलाई प्रतिबिम्बित गर्न असफल हुन्छन् ।

जसको फलस्वरूप, उनीहरू हुर्कन नसक्नुका साथै आफ्नै मानव क्रान्तिलाई अगाडि बढाउन सक्दैनन् । अन्ततः उनीहरू आफूले आफैलाई दुःखी बनाउँछन् । स्वभावतः संस्थाको केन्द्रिय प्रमुख वा लिडरहरू पनि मानिस भएकोले उनीहरूमा पनि बलियो र कमजोरी पक्षहरू हुन सकछन् । कहिलेकाहीं उनीहरूको अनुभवको कमीले उनीहरू धलमलाउन सकछन् । हामीले त्यस्तो परिस्थितीमा कसरी जुम्छौं र हामीले केवल उनीहरूको आलोचना गर्छौं वा उनीहरूको

पर्दा पछाडि रहेर केन्द्रिय प्रमुखलाई साथ दिनु भनेको इताई दैशिन (धेरै तन, एक मन) को सच्चा एक्यबद्धता सँगै आस्थाको साधना गर्नु हो । दाइशोनिनको बुद्धधर्ममा आधारित भएर हरेक दिन हिजो भन्दा आज असल व्यक्ति बन्न अलिकति मात्र भएतापनि प्रयत्नरत रहने आत्म प्रतिबिम्बित र प्रगति गर्न गर्ने निरन्तर प्रतिबद्धतामा नै मानव क्रान्ति निहित हुन्छ । असीमित लाभ र सौभाग्य

कमजोरीहरूलाई हटाउन मद्दत गर्ने कोशिस गर्छौं भन्ने महत्वपूर्ण छ ।

पर्दा पछाडि रहेर केन्द्रिय प्रमुखलाई साथ दिनु भनेको इताई दैशिन (धेरै तन, एक मन) को सच्चा एक्यबद्धता सँगै आस्थाको साधना गर्नु हो । दाइशोनिनको बुद्धधर्ममा आधारित भएर हरेक दिन हिजो भन्दा आज असल ब्यक्ति बन्न अलिकति मात्र भएतापनि प्रयत्नरत रहने, आत्म प्रतिबिम्बित र प्रगति गर्न गर्ने निरन्तर प्रतिबद्धतामा नै मानव क्रान्ति निहित हुन्छ । असीमित लाभ र सौभाग्य त्यस्तो अथक प्रयासमा मात्र पाईन्छ ।

(Value Cration (VC) का सम्पादकको नोटः शिनइचिकोमा नव नियुक्त लिडर मार्गदर्शनको लागि जानुभयो किनकी उनीले कठिन समय र आफूमा आत्म विश्वासको कमी भएको महशुस गरिरहेकी थिइन् । उनीलाई शिनइचिले गाक्काईमा लिडरको भूमिकाको साथ-साथै लिडरको रूपमा नियुक्त हुँदा उसमा हुनु नै पर्ने अठोट र व्यवहारको बारेमा प्रष्ट्याउनु भयो ।)

पद स्वीकार गरिसकेपछि, च्याप्टर महिला वर्गको प्रमुखको रूपमा तपाईंको लक्ष्य भनेको सबैलाई सुख तर्फ डोयाउनु हो । तिम्रो नियुक्ति कुनै संयोग होइन । कोसेनरूपुको लक्ष्य प्रति जागरूक हुनुका साथै त्यसलाई हासिल गर्न तपाईंको लगनशील प्रयासबाट तिम्रो मानव क्रान्ति र आस्थाको शुरुवात हुन्छ । त्यसकारण, अहिले जस्तोसुकै कठिन परिस्थिति भएतापनि तपाईं पछि हट्नु हुँदैन ।

“बुद्धधर्म भनेको जित वा हार हो । यो अन्त्यहीन अवरोधहरू विरुद्धको संघर्ष हो । नकारात्मक शक्तिहरू कोसेनरूपुलाई बाधा पुऱ्याउन लागिरेको हुन्छ । कुनै पनि माध्यम प्रयोग गरि उनीहरूले चलाखिपूर्वक सोका गाक्काईको एकता विथोल्न खोजिरहेका हुन्छन् ।”

राक्षसी शक्तिहरूले प्रतिबद्ध भएर प्रयत्नरत ब्यक्तिहरूलाई हतोत्साहित गर्न र उनीहरूको दृढतालाई

कमजोर बनाउन उनीहरूको जीवन शक्तिलाई नष्ट गर्न कोशिस गर्छन् । कहिलेकाँही, यस अवस्थामा, उनीहरू सदस्य साथीहरूको डाह गर्ने वा सिनियर लिडरहरूको विचारहीन कुराहरू गर्ने रूपमा प्रकट हुन्छन् । उनीहरूले संस्थाका लिडरहरूलाई विरामी बनाएर विरामीको रूपमा पनि देखा पर्न सक्छन् ।

यदि हामीमा भित्री संकल्प कमजोर छ र पछाडि हट्छौं भने ती नकारात्मक शक्तिहरू भन् बलियो हुनेछ । दाइमोकु र आस्था प्रतिको बलियो तथा अडिग संकल्प नै त्यस्तो नकारात्मक शक्तिहरू माथि विजय हासिल गर्ने एक मात्र माध्यम हो ।

यहि समय नै तिम्रो जीवनावस्थालाई वृहत्तर रूपमा फैलाउने र कोसेनरूपको लागि गर्ने वास्तविक संघर्ष हो । कृपया लिडर भएर हरेक अप्ठ्याराहरूलाई चुनौती दिंदै तपाईं वरिपरिका सबै ब्यक्तिहरूलाई स्नेहपूर्वक अंगाल्नुस् । तपाईंले सामना गर्ने कुनै पनि अप्रिय घटनाहरू प्रति हाँसिदिनु र आत्मविश्वास, हर्ष र आशा बोक्ने साहसका साथ लम्कनुस् ।

बुद्धको उपदेश पूरा गर्न खडा भएको संस्थालाई विथोल्ने ब्यक्तिहरू अगाडि बढ्न सक्ने छैनन् । कारण र असरको बुद्धधर्म साह्रै कडा छ । एक दिन उनीहरू आफ्नै ब्यवहार प्रति गहिरो रूपले पश्चाताप गर्नेछन् ।

तपाईंले कोसेनरूपको लागि गरेको सम्पूर्ण परिश्रम तपाईंको अनमोल खजाना हुनेछ । त्यसकारण संस्थाको लागि जति सक्दो मेहेनत गर्नुस् ।

जब तपाईं आफूले धेरै गरिसकेछु भन्ने महशुस हुन्छ, त्यतिखेर तपाईं अलिकति पनि अगाडि बढ्न सक्नु हुँदैन, त्यहि क्षण नै तपाईंले यसै दुःखबाट मैले मेरो कर्मको एक अंश वा विगत कार्यको एउटा अर्को नकारात्मक प्रभावलाई कम गर्न सक्छु भन्ने दृढ विश्वासका साथ हर्षपूर्वक आफूलाई अगाडि बढाउन महत्वपूर्ण हुन्छ ।

यदि तपाईंले खराब संस्थालाई उच्च सफलता दिलाउन सक्नु हुन्छ भने तपाईंले अपार सौभाग्य संकलण गर्नुहुनेछ जुन अनन्तसम्म रहिरहने छ । तपाईंले अर्को जन्ममा साँच्चिकै राजकीय अवस्थाको स्वतन्त्र र परिपूर्णता अवश्य हासिल गर्नुहुनेछ ।

यदि हामीमा भित्री संकल्प
कमजोर छ र पछाडि
हट्छौं भने ती
नकारात्मक शक्तिहरू
भन् बलियो हुनेछ ।
दाइमोकु र आस्था
प्रतिको बलियो तथा
अडिग संकल्प नै त्यस्तो
नकारात्मक शक्तिहरू
माथि विजय हासिल गर्ने
एक मात्र माध्यम हो ।

अरूलाई समेतने हृदय हुनु

जापानको विभिन्न भू-भागमा सम्पन्न भएको सभाहरूमा सहभागी हुँदा, शिनइचिले स्थानीय लिडरहरूसँग अनौपचारिक छलफल र उनीहरूसँग भएको कुनै पनि प्रश्नहरूको जवाफ दिन उहाँले सम्भव भएसम्म धेरै समय दिन सदैव कोशिस गर्नुहुन्छ ।

आफूले आफूलाई “केही मनन् गरिसकेपछि, मलाई बोध भयो कि लिडरको रूपमा ममा अरूलाई समेतन सक्ने क्षमता धेरै कम छ । मैले यसलाई कसरी बढावा दिन सक्छु ?”

“तपाईंको क्षमता अनुरूप तपाईंको जीवनावस्था हुन्छ । सोका गाक्काईको लिडरको रूपमा तपाईंको सदस्यहरूको सुखको निमित्त गरेको इमान्दार प्रार्थनाले तपाईंको क्षमतालाई बृहत् बनाउँदछ । तर यदि तपाईं सधैं आफूलाई मात्र सोच्नु हुन्छ भने तपाईंले गर्ने हरेक कुरामा अहंकारको हावी हुनेछ र तपाईंले आफ्नो क्षमतालाई बृद्धि गर्न सक्नु हुन्न । तपाईंले आफ्नो कमजोरीहरूलाई केलाएर गम्भीरतापूर्वक त्यसलाई प्रतिबिम्बित गरेर एक एक गर्दै विस्तारै पार

लगाउँदै, आफूलाई प्रगति गर्न प्रयास गर्दै आफ्नो राम्रो पक्षलाई उजागर गर्नु महत्वपूर्ण छ । त्यहाँ कुनै अधैर्य हुनुपर्ने आवश्यकता छैन ।”

त्यसपछि एक युवा महिला वर्गकी लिडरले सोध्यो, “मेरी आमाले यो आस्थाको साधना गर्दिनन्, त्यसैले जब म घर फर्केर मेरी आमाको अनुहार हेर्छु, मेरो हर्ष तुरुन्तै हराउँछ । मैले के गर्नु पर्ला ?”

“हामीले आफ्नो घर उज्यालो र सुखमय बनाउन दाइशोनिनको बुद्धधर्म साधना गर्छौं, भनेर शिनइचिले जवाफ दिनुभयो । “उसोभए, त्यस्तो के कुरा छ जसले गर्दा तपाईं घर पुग्ने वित्तिकै निराश र खिन्न हुनुहुन्छ ? यदि तपाईंको आमाले यस बुद्धधर्मको साधना गरोस् भन्ने साँच्चिकै चाहनु हुन्छ भने तपाईं आफूलाई बदल्नु पर्नेछ । तपाईंलाई मनपर्ने सम्पूर्ण बौद्ध सिद्धान्तहरू तपाईंको आमालाई प्रभावशाली ढंगले सुनाउन सक्नु हुन्छ तर मुख्य कुरा भनेको उनीले तपाईंलाई सधैं आफ्नै छोरीको रूपमा मात्र हेर्नेछिन् । त्यसकारण, उनीलाई ब्याख्यान सुनाएर समय खेर फाल्नु भन्दा एउटी सुशिल र समझदार छोरी बन्नु ज्यादै मूल्यवान् हुनेछ जसले गर्दा तपाईंको आमा साँच्चिकै प्रभावित हुनेछिन् । उदाहरणको लागि यदि तपाईं हेडक्वार्टर लिडर सभा वा अन्य कुनै सभामा सहभागी हुन टोक्यो जानु हुन्छ भने तपाईंले उनीलाई कुनै सानो उपहार किनिदिनु ज्यादै विचारनीय

हुन्छ । घर फर्किसकेपछि उनीलाई शिष्टतापूर्वक अभिवादन गरेर आफ्नो अनुपस्थितीमा घरको सबै कुराको ख्याल गर्नु भएकोमा इमान्दारीतापूर्वक प्रशंसा गर्नुपर्छ ।

“आस्था कुनै असाधारण कुरा होइन । तपाईंको दैनिक काम र कार्य नै आस्थाको अभिव्यक्ति हो । यदि तपाईं,

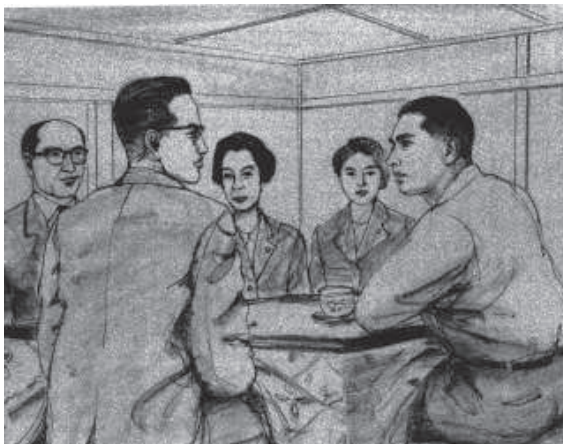
आफ्नो आमाले साँच्चिकै गर्व गर्न सक्ने छोरी बन्नु भयो - जसलाई उहाँले भन्न सकोस् कि: “उनी साँच्चिकै राम्रोसंग परिवर्तन भई । म उनी प्रति ज्यादै गर्व गर्छु !” म निश्चितताका साथ भन्न सक्छु कि उनीले आस्था अंगाल्नेछिन् । तपाईं प्रति आमाको दृष्टिकोणले तपाईंले उनीलाई यस साधनाबारे सफलतापूर्वक परिचित गराउनु भयो वा भएन भन्ने निधो गर्नेछ ।”

सच्चा क्षमताको अर्थ

नागानोमा सम्पन्न भएको च्याप्टर लिडरहरूको सभामा सहभागी हुँदा शिनइचि साईहोकुवानको विश्राम गृहमा वस्नु भएको थियो जहाँ श्री माकिगुचि सन् १९३६ मा भएको छलफल सभामा उपस्थित हुनु भएको थियो । साँझ, केही च्याप्टर लिडरहरू अनौपचारिक छलफलको लागि आएका थिए । सभाको दौरानमा एक युवा पुरुष वर्गका लिडरले शिनइचिवाट सल्लाह लिएका थिए ।

म एउटा अटो मेकानिक्सको रूपमा काम गर्दछु ।

मैले प्राथमिक विद्यालयमा मात्र पढेको छु र म संग अरू कुनै शैक्षिक पृष्ठभूमि छैन । मलाई थाहा छैन, म एउटा राम्रो युवा पुरुष वर्गको लिडर बन्न सक्छु कि सकिदैन होला ।

शिनइचिले त्यो युवालाई कठोरतापूर्वक हेर्नुभयो, “वास्तविक क्षमता नै गणनीय हुन्छ । शैक्षिक योग्यतासंग कुनै सरोकार छैन । यदि तिमी मेकानिक्सको रूपमा कडा मेहेनत गरेर तेल र ग्रीजसंग खेल्दै तिम्रो आफ्नो कामबाट अरूको लागि उदाहरणीय न्यक्ति बन्छौ भने त्यो ने धेरै हो । यद्यपी, अरूको काम हाम्रो भन्दा भिन्दै भएतापनि आस्थामा आधारित भएर समाजमा विजयी बन्न उसको/उनीको अनुभव नै सबैको लागि प्रेरणाको स्रोत बन्नेछ । सदस्यहरू लिडरको आस्था र उसको असल चरित्र प्रति आकर्षित हुन्छन् । तसर्थ, तिमी

आफू जस्तो छौं त्यो भन्दा असल बन्न कुनै नाटक गर्नु जरूरी छैन ।

औपचारिक शिक्षा नभएकोमा तिमिले आत्मविश्वास गुमाउनु पर्ने कुनै आवश्यक छैन, मुख्य कुरा भनेको आफू प्रति सच्चा बनेर तिमि जहाँ छौं त्यहाँ तिमिले सक्दो राम्रो गर्ने हो । यहि नै जीवनमा विजय हुने मार्ग हो ।

मैले अध्यक्ष तोडाको लागि काम गरिरहँदा, मैले रात्री कक्षा छोड्न बाध्य भएको थिए । औपचारिक शिक्षाको काम हुनु भनेको कुनै लज्जास्पद कुरा होइन । सिक्न खोज्नु भनेको अपमान होइन, बरु अध्ययन नगर्नु भनेको लज्जास्पद

कुरा हो । म सधैं पढ्छु । दिनको २० वा ३० मिनेट पनि पर्याप्त हुन्छ । महत्वपूर्ण कुरा भनेको अलिकति खाली समयलाई पनि अध्ययन वा पुस्तक पढ्नको लागि भरसक प्रयास गर्नु हो । यस प्रकार निरन्तर अगाडि बढनाले तिमि अनन्तकालसम्म शक्तिशाली सम्पत्ति बन्नेछ ।

तिमी पूर्ण क्षमता र सच्चा सक्षम लिडर भएको म हेर्न चाहन्छु ।

तिमी महान लक्ष्य बोकेको महत्वपूर्ण ब्यक्ति हो । त्यसकारण, तिमि विरामी वा आफूलाई केही हुन दिनु नै हुँदैन । कृपया आफ्नो स्वस्थको राम्रो ख्याल राख्नुस् र शारीरिक शक्तिको पनि विकास गर्नुस् ।

नम्र बन्नुको महत्व

मार्गदर्शन लिनको लागि शिनइचिलाई भेट्न आएकी नव नियुक्त, जिम्मेवार तर घमण्डी युवा महिला वर्गकी लिडरलाई उहाँले सच्चा लिडरमा हुनुपर्ने प्रवृत्तिको बारेमा प्रष्ट्याउनु भयो । उहाँले संस्थाको लागि मात्र नभएर उनको उज्जवल भविष्यको लागि पनि मार्गदर्शन दिनुभयो ।

तपाईं मात्रै सक्षम छ भनेर घमण्ड गर्नु हुँदैन ।

तपाईं नेतृत्वको पदमा छ भन्दैमा मानिसहरूलाई औजारको रूपमा प्रयोग गर्न सक्नु हुन्न । “मेरो क्षमता छैन तर मैले सक्दो राम्रो गर्नेछु । म सदस्यहरूको लागि नम्र भई सबैकुरा गर्नेछु” भन्ने सोच्दै अरूलाई आदरको भावनाका साथ सबै कुरामा नम्र र इमान्दारीताका साथ सदैव प्रयत्न गर्नु नै पर्दछ ।

हिमाली शक्ति । मई २०१४

तपाईंको नम्र ब्यवहार प्रति प्रभावित भई मानिसहरू एस.जि.आई. का क्रियाकलापहरूमा लाग्न प्रयत्न गर्नुका साथै तपाईं वरिपरि रहेका सम्पूर्ण सदस्यहरूले साथ दिनेछन् ।

यदि मानिसहरूले तपाईं घमण्डी छ भन्ने थाहा पायो भने उनीहरूले तपाईंलाई साथ दिने वा पछ्याउने छैनन् । यो कुनै रणनीति वा पद्धती होइन जसले कुनै असर

पार्दछ, यो त तपाईंको इमान्दारीता, लगनशीलताका साथै सबैजनालाई सुख तर्फ डोच्याउँछु भनेर तपाईंले सहृदय

प्रार्थना गरेर अठोटका साथ परिश्रम गर्नु भएको छ कि छैन भन्ने हो ।

तानिगावालाई आत्म बोध भयो । शिनइचिले भन्नुभएको शब्द “नम्रता” उनको हृदयमा छोयो र उसमा नम्रताको कमी छ भन्ने उनले बोध पनि गरिन् ।

अक्सर, मानिसहरूले आफ्नै कमजोरीहरूलाई हेर्न असमर्थ हुन्छन् । जब ती कमजोरीहरूलाई औल्याईदिनु, मानिसमा उत्कृष्ट क्षमता वा प्रतिभा विद्यमान भएतापनि अन्ततः उसको वा उनीको गतिरोध हुनेछ । त्यसैकारण, तानिगावाले पूर्ण रूपले आफ्नो घमण्डीपनालाई निर्मूल पार्नेछ भन्ने हेतु शिनइचिले उनको कमजोरीहरूलाई स्पष्टसंग औल्याईदिनु भयो ।

बच्चाहरूलाई सक्षम व्यक्तिको रूपमा हुर्काउन अभिभावकको भूमिका

सन् १९६० को अन्त्यतिर, डिसेम्बर २१ मा टोक्यो जिम्न्याशियममा सम्पन्न भएको हेडक्वाटरस् लिडर सभा पछि शिनइचि यामामोटोले आउँदो वर्षको लागि पूर्ण तयारीका साथ “गतिशील अग्रसरताको वर्ष” को रूपमा घोषणा गर्नुभयो । यसका साथै एक अभिभावकको रूपमा उहाँको जिम्मेवारी प्रति तिव्रतापूर्वक जागरूक पनि हुनुहुन्थ्यो र उहाँको परिवारसंग प्रभावकारी समय विताउन निश्चित गर्नुभयो, त्यसमा पनि विशेष गरि बच्चाहरूलाई असल ब्यवहार सिकाउन र उनीहरूको हृदयमा सपना, साहस र इमान्दारीताले भर्न । उहाँ आफ्नो बच्चाहरूलाई “कोसेनरूपु र न्यायको विजेता” को रूपमा हुर्काउन गहनतापूर्वक कतिबद्ध हुनुहुन्थ्यो । उहाँको श्रीमती मिनेकोलाई विश्वन्यापी कोसेनरूपु र सोका गाक्काई प्रति उहाँको श्रीमानको प्रतिबद्धता प्रति जागृत थिइन् जसले गर्दा उनीले आमा र बुवा दुबैजनाको भूमिकामा रहेर आफ्ना बच्चाहरूलाई हेरविचार गरेर एक उत्कृष्ट ब्यक्तिको रूपमा हुर्काउन कतिबद्ध थिइन् ।

शिनइचिले आफ्नो बच्चाहरूलाई सदैव

आदरपूर्वक बोलाउनुहुन्छ । उहाँले बच्चाहरूलाई अभिभावकको ब्यक्तिगत सम्पत्तिको रूपमा लिने नभई एक वयस्क र आफ्नै पहिचान र चरित्र बोकेका साना ब्यक्तिहरूको रूपमा लिनुहुन्छ ।

उहाँले बच्चाहरूको स्वतन्त्र विकास र प्राकृतिक रूपमा सिक्ने उत्सुकता र उनीहरूको रुचिलाई बढावा दिने वातावरण घरमा सिर्जना गर्न दुःख गर्नु भएको थियो । चिप्लो ढोकाहरू भएको पुस्तक राख्ने दराजहरू बनाईएको थियो जसमा शिनइचिको किताबहरूको विशाल संकलन

राखिएको थियो । एक दिन, शिनइचिले सबै किताबहरू स्पष्ट देख्ने गरि दर्राजको ढोका खुल्ला छोडिदिनु भयो ।

मिनेकोको आश्चर्यजनक अभिनयति देखेर उहाँले उनीलाई भन्नुभयो: “आश्चर्य नमान । यदि बच्चाहरू किताबहरूलाई हेरेर हुर्कन्छन् भने उनीहरूले आफ्नो चासो विकास गर्नेछन् र तिनीहरूसँग आत्मियता बढ्छ । यद्यपी, ती किताबहरू पढ्नको लागि उनीहरू धेरै साना भएतापनि घरमा किताबहरू राख्नाले उनीहरूको आध्यात्मिक र बौद्धिक विकासमा ठूलो भिन्नता ल्याउनेछ ।

उनीहरू सानै छँदा देखि, शिनइचिले आफ्नो बच्चाहरूलाई उहाँको गानाका रेकर्ड संकलनहरूलाई स्वतन्त्र रूपमा चलाउन दिनुहुन्थ्यो । ती गानाका रेकर्डहरू उहाँ युवा छँदा उहाँको आर्थिक कमजोरीको वावजूड किन्नुभएको थियो, त्यस समयमा गाना र गाना सुन्ने यन्त्र अत्यन्त महंगो हुन्थ्यो । त्यसमा धेरै चर्चित र राम्रो मायालु संगीतहरू हुन्थे जसमा वेथोभेन र अन्य महान् रचनाकारहरूको पनि संगीत हुन्थ्यो ।

स्वभावतः जब बच्चाहरूले ती रेकर्डहरू खेलाउँछन् भने धेरैजसो त्यसमा कोरिहाल्छन् । तर शिनइचि खुशी नै हुन्थे । उहाँको लागि आफ्नो बच्चाहरू सुन्दर संगीतमा रमाउनु भन्ने कुरामा अति महत्वपूर्ण हुन्थ्यो ।

शिनइचिले कस्तो महशुस गरिरहेको छ भन्ने कुरा प्रति मिनेको सचेत थिइन् । उनको श्रीमान खुशीले बच्चाहरूसँग कुरा गरिराखेको र खेलिराखेको देखेर उनीले भित्र भित्रै प्रतिज्ञा गरिन्: “मेरो प्यारो श्रीमान, कृपया, हाम्रो बच्चाहरूको बारेमा चिन्ता नगर्नुस् । म हामी दुबैको तर्फबाट उनीहरूलाई असल ब्यक्तिको रूपमा हुर्काउन सक्छे प्रयास गर्नेछु । तपाईं केवल हाम्रो लागि मात्र नभई सम्पूर्ण सोका गाक्काई र सदस्यहरूको लागि पनि हो ।

शिनइचि, मिनेकोको दृढ संकल्प प्रति राम्ररी सचेत हुनुहुन्थ्यो । सोका गाक्काईको अध्यक्षको रूपमा भर्खरै शुरू भएको उहाँको संघर्षले गर्दा, उहाँ अत्यन्त ब्यस्त हुनुहुन्थ्यो तर उहाँले आफ्ना बच्चाहरूसँग हृदयदेखि सम्बन्ध कायम राख्न कहिल्यै विर्सनु भएन । देशभरि भ्रमण गर्दा, उहाँले विभिन्न स्थानहरूको पोष्ट कार्डमा त्यो दिन उहाँ कहाँ जानु भयो र भोली कहाँ जाँदैछु भन्ने साधारण सन्देशहरू लेखेर पठाउनु हुन्थ्यो । उहाँले हरेकलाई सदैव छुट्टा छुट्टै लेख्नुहुन्थ्यो, कहिल्यै तीनै जनालाई सम्बोधन गरेर एउटै पत्र वा कार्ड पठाउनु भएन । न त उनीहरूको लागि कहिल्यै सानो उपहार ल्याउन नै भूल्लु हुन्थ्यो । कहिल्यै महंगो

सोका गाक्काईको
अध्यक्षको रूपमा भर्खरै
शुरू भएको उहाँको संघर्षले
गर्दा उहाँ अत्यन्त व्यस्त
हुनुहुन्थ्यो तर उहाँले आफ्ना
बच्चाहरूसँग हृदयदेखि
सम्बन्ध कायम राख्न
कहिल्यै विर्सनु भएन ।

उपहार ल्याउन त हुन्न तर ती उपहारहरू उहाँको माया र स्नेहको चिनो हुन्थ्यो ।

शिनइचिले आफ्नो बच्चाहरूलाई दिएको वाचा राख्न सदैव प्रयत्न गर्नु हुन्थ्यो । अभिभावकले गरेको वाचालाई पूर्ण गर्नुबाट नै अभिभावक र बच्चाहरू बीच विश्वास शुरू हुन्छ । अवश्य पनि, कहिलेकाँही वाचाहरू पूरा गर्न मन लाग्दा लाग्दै पनि नहुन सक्छ । तर जब अभिभावकले वाचा पूरा गर्न आफूले सक्दो प्रयत्न गर्छन्, बच्चाहरूले उक्त प्रयासलाई प्रशंसा गर्नेछन् र बुझ्नेछन् ।

Value Cration (VC) का सम्पादकको नोटः अरूको जीवनमा सुख ल्याउने र कोसेनरूपु अभियानमा भविष्यका पीढीहरूलाई हुर्काउने उनको श्रीमानको निरन्तर प्रयत्नमा साथ दिँदै मिनेकोले आफ्ना बच्चाहरूलाई हुर्काउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्निन् ।

श्रीमान र श्रीमती बीचको राम्रो सहकार्य नै बच्चाहरू हुर्काउने महत्वपूर्ण अङ्ग हो । मिनेकोले शिनइचि र बच्चाहरू बीच दुईतर्फा संचार प्रवाह गर्ने भूमिका खेल्निन् । शिनइचिको सम्पूर्ण तालिका प्रति जानकारी राखी उनले बच्चाहरूलाई आफ्नो बुवा कहाँ हुनुहुन्छ, उहाँले के गर्दै हुनुहुन्छ, किन गर्दै हुनुहुन्छ र त्यस्तो प्रयास गर्नुको पछाडि उहाँको उद्देश्य र भावनाहरूको बारेमा बताउँथिइन् । शिनइचिसंग फोनमा कुरा

गर्दा उनले सदैव बच्चाहरूको सुस्वास्थ्य र क्रियाकलापहरूको विस्तृत विवरण सुनाउँथिइन् ताकि उहाँ (शिनइचि) बच्चाहरूको अभिरूचि र उनीहरूले कसरी दिन विताए भन्ने कुरा प्रति सचेत रहनुका साथै उहाँले आफ्नी श्रीमतीलाई उपयुक्त सल्लाह दिन सक्नु भन्ने हो ।

बच्चाहरूको विकासको हरेक चरणमा आमा र बुवाको छुट्टा छुट्टै भूमिका र कार्य हुन्छ । यामामोटो परिवारमा मिनेकोले शिनइचिले भन्दा बढी दिन बच्चाहरूसंग विताइरहिन् र उनी बच्चाहरूलाई हुर्काउने र अनुशासनमा राख्नको लागि धेरै जिम्मेवार थिइन् ।

असल ब्यवहार भनेका बच्चाहरूले आफ्नो अभिभावक संगको प्रतिक्रिया द्वारा स्वतः सिक्ने कुरा हो । बच्चाहरूलाई धन्यवाद, अरूलाई आदर गर्ने, कामलाई वेवास्ता नगर्ने, आफैले सफा गर्ने जस्ता शब्दहरू मात्र सिकाएर पर्याप्त हुँदैन । बच्चाहरूले ती कुराहरू अनुभव द्वारा सिक्ने भएकोले अभिभावकले महान् धैर्य र हरेक बच्चाको गति सँगै अभ्यास गर्नु नै पर्दछ । यो धेरै गाह्रो र चुनौतीपूर्ण पढ्ती हो ।

यस बीच अभिभावकको रूपमा शिनइचि यामामोटोको भूमिका भनेको सभ्य मानवको रूपमा कसरी जिउने भन्ने सिकाउने हो । उहाँ एउटा कुराको बारेमा साँच्चिकै कडा हुनुहुन्थ्यो कि, उनीहरूले कहिल्यै भूठो नबोलुन् । त्यस बाहेक उहाँ अत्यन्त उदार र खुला विचारको हुनुहुन्थ्यो । यदि बुवाले केही पनि नगरि केवल बच्चाहरूलाई गाली गर्छन् भने उनीहरू उदास र दुःखी हुनेछन् । अभिभावकको रूपमा आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्न शिनइचिले आफ्नो बच्चाहरूलाई “न्यायको विजेता” को रूपमा हुर्काउने प्रण गर्नुभयो जसले आफ्नो जीवनलाई कोसेनरूपुको लागि कार्य गरि समर्पण गर्नेछन् ।

अनुवादकः अर्जुन रस्वाल
साभारः VC 03/2013

सत्य बुद्धधर्म अरुलाई कसरी बुझाउने ?

“जीवनको वास्तविक अस्तित्व” (The True Entity of life) भन्ने गोशोमा निचिरेन दाईशोनिनले भन्नु भएको छ, “दुई प्रकारको साधना र अध्ययनमा प्रयत्न गर्नु । अध्ययन र साधना विना बुद्धधर्म हुँदैन ।” तपाईंले आफूमा मात्र सिमित नराखी, अरूलाई पनि सिकाउनु पर्दछ । दुवै साधना र अध्ययन आस्थाबाट उजागर भएर आउँछ । त्यसैले आफूले सकेजति अरूलाई सिकाउनु होस् चाहे त्यो एउटा वाक्य वा शब्द नै किन नहोस् ? अर्को शब्दमा भन्नु पर्दा, निचिरेनको बौद्ध साधनामा अरूलाई सत्य बुद्धधर्मको बारेमा ज्ञान दिनु एक महत्त्वपूर्ण र अति आवश्यक कार्य मानिन्छ । आस्थाद्वारा आनन्दको जीवनमा आधारित भएर स्वःस्फूर्त, निस्सन्देह गोहोन्जोनको महानता बारे भन्न सक्नु सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण छ । यसर्थ, शाकुबुकु गर्दा पाईने वास्तविक फाईदाको बारेमा हरेक व्यक्तिले बुझ्नु आवश्यक हुनुको साथै आफ्नो खुशी अरूसंग बाँड्ने इच्छा हुनु र उनीहरूलाई खुशी बनाउन मद्दत गर्नु पनि महत्त्वपूर्ण छ । अन्तत, शाकुबुकु प्रति हरेकको उत्साह र लक्ष्य बोध हुनु भनेको शाकुबुकु भावनाको आधारभूत पूर्वपिक्सा हो ।

समाजमा कुनै पद, वर्ग, जात र अवस्थाको विभेद नराखि सबैजनामा हामीले शाकुबुकुलाई अगाडी बढाउँदै लानु पर्दछ । जब हामी शाकुबुकु गर्दछौं, यसले हामीलाई मात्र नभई शाकुबुकु हुने व्यक्तिले पनि सौभाग्य बनाउन

सक्षम तुल्याउँछ किनभने उसले गोहोन्जोनसंग सम्बन्ध कायम गर्न सक्छ । शाकुबुकु गर्दा, हामीले उसको परिस्थिति र अवस्थालाई राम्ररी बुझ्नु जरूरी हुन्छ । सबैजनाको आ-आफ्नो समस्या र सपनाहरू हुन्छन् । दुईजना व्यक्ति एकै खालको हुँदैन । हामीले शाकुबुकु गर्दा यी कुराहरूमा ध्यान पुऱ्याउनु पर्दछ । यदि कसैको आर्थिक अवस्था कमजोर भएको समस्या छ तर उसलाई प्रार्थना गरेर बच्चा जन्माउन सकिन्छ भन्ने सुभाब दियो भने त्यो अर्थहीन हुनेछ । यसैगरी कसैलाई सत्य बुद्धधर्मको सैद्धान्तिक पक्षहरू बुझ्ने कौतुहलता छ तर उसलाई सदस्यहरूको अनुभव बारेमा मात्र भन्छौं भने त्यसले पनि कुनै महत्त्व दिँदैन ।

सत्य बुद्धधर्मको साधना गराउन अरूको इच्छा अनुसार विभिन्न कृयाकलापहरू गर्नु महत्त्वपूर्ण छ । यसर्थ, छलफल सभाहरूमा निचिरेन दाईशोनिनको उपदेशहरूलाई अरूहरूसंग रमाइलो वातावरण बनाई छलफल गर्नु पर्दछ । गोहोन्जोन समक्ष सदस्यहरूको अनुभव बाँड्ने जसले गर्दा यो साधना गर्न अरूहरूलाई प्रोत्साहन मिल्नुका साथै सबै सदस्यहरूले आफ्नो आस्था पनि दरो बनाउँदै लैजान सक्छन् ।

सत्य बुद्धधर्ममा अरूलाई परिचित गराउन शब्दहरू भन्दा साहसिक कार्य बढी महत्त्वपूर्ण हुन्छ । गोशोले भने जस्तै, “आफूले सकेजति अरूलाई सिकाउनुस् चाहे त्यो एक वाक्य वा शब्द नै किन नहोस ।” शाकुबुकु गर्नु भनेकै

गोहोन्जोन र आस्था प्रतिको तपाईंको विश्वास र उत्साहको अभिव्यक्ति हो । लाखौं शब्दहरूले ब्यक्त गर्न नसक्ने कुरा तपाईंको उज्यालो हैसिलो अनुहारले गरिदिन्छ । सत्य बुद्धधर्मको गहिरो ज्ञान विना पनि शाकुबुकु गर्न सकिन्छ । आफ्नो साथीभाईलाई छलफल सभामा बोलाउनु नै पनि फाइदाको महान श्रोत हो ।

अरूलाई शाकुबुकु गर्दा, उनीहरूको स्वभाव अनुसार धेरै प्रकारको प्रतिक्रिया आउन सक्छ, कहिलेकाहीं त हामीले इमान्दार भएर गोहोन्जोन अंगाल्नुको महान्ता बारे बुझाउन कोशिस गरिरहँदा पनि उनीहरू रिसाउन सक्छ । हामीले शाकुबुकु गर्दा उनीहरूले जस्तो रूपले लिएता पनि वास्तवमा उनीहरूले पनि कहीं कतै अद्भूत धर्मलाई आफ्नो हृदय भित्र खोजिराखेका नै हुन्छन्, आफूले खोजिरहेको यही हो भन्ने थाहा नहुन सक्छ । यस सन्दर्भमा, हामी यसो भन्न सक्छौं गोहोन्जोन संसारको एउटा शक्तिशाली चुम्बक हो, मानिसहरू अद्भूत धर्म प्रति आकर्षित हुनु भनेको फलाम चुम्बक तर्फ आकर्षित हुनु जस्तै हो ।

शाकुबुकु गर्दा जतिसुकै नकारात्मक असर आएता पनि हामीले यसलाई निरन्तर कोशिस गर्दै यसको महानतालाई

बुझाउनु पर्दछ । अहिलेको यो अस्थिरकालमा, मान्छे खुशी रहनको लागि आधारभूत शिक्षाको आवश्यक छ र गोहोन्जोनमा हरेक ब्यक्तिलाई सुख प्राप्त गराउने क्षमता भएता पनि मानिसहरू कहिले काहीं स्वीकार गर्दैनन् । भनिन्छ की, “राम्रो औषधिको स्वाद टर्रो हुन्छ ।” शाकुबुकु गर्नेले बुद्धको दूतको रूपमा काम गरिरहेको बुझाउँछ । त्यसैले धेरै भावुक भएर अरूसँग वादविवाद गरेर यसलाई बुझाउन थाल्नु भयो भने यसले तपाईंलाई सुम्पिएको कार्यको कुलीनतालाई प्रतिविम्बित गर्दैन र तपाईंले थोरै मात्र कार्य सम्पन्न गर्नु हुन्छ । तपाईंले शाकुबुकु गर्नु हुँदा नम्रता र गर्वका साथ कार्य गर्नु पर्दछ ।

जब नयाँ सदस्यहरू आफैले सकारात्मक रूपमा साधनालाई अगाडि लैजान्छ तब सत्य बुद्धधर्मलाई उनीहरू समक्ष पुऱ्याउन गरेको कार्य सम्पन्न हुन्छ । शाकुबुकु गर्नेले नयाँ सदस्यलाई गोग्यो गर्न सिकाउनुका साथ साथै उनीहरूसँग सभामा बस्ने, अध्ययन गर्ने जस्ता क्रियाकलापहरू गर्नु आवश्यक छ । जब नयाँ सदस्य आफैले खुशीसाथ अरूलाई पनि शाकुबुकु गर्न तिर लाग्छ तब कोसेनरूपू फैलिएको बुझिन्छ ।

कोसेनरूपूको लागि गर्नु पर्ने कामहरू धेरै छन् । अथवा, हरेक सभाहरूमा बढी सदस्य सहभागी गराउने, सफल हौसलावर्दक सभा आयोजना गर्ने, घर भ्रमण र अध्ययन सभाहरूलाई बढी जोड दिनु पर्छ । अन्तत, यसरी नै हामीले हाम्रा सबै क्रियाकलापहरूलाई राम्ररी बुझेर अगाडी बढाउन सक्छौं भने स्वभाविक रूपमा यस बुद्ध धर्मलाई बुझाउन सकिन्छ ।

जब नयाँ सदस्यहरू आफैले सकारात्मक रूपमा साधनालाई अगाडि लैजान्छ तब सत्य बुद्धधर्मलाई उनीहरू समक्ष पुऱ्याउन गरेको कार्य सम्पन्न हुन्छ । शाकुबुकु गर्नेले नयाँ सदस्यलाई गोग्यो गर्न सिकाउनुका साथ साथै उनीहरूसँग सभामा बस्ने अध्ययन गर्ने जस्ता क्रियाकलापहरू गर्नु आवश्यक छ । जब नयाँ सदस्य आफैले खुशीसाथ अरूलाई पनि शाकुबुकु गर्न तिर लाग्छ तब कोसेनरूपू फैलिएको बुझिन्छ ।

बच्चाहरूलाई हुर्काउने सम्बन्धमा इकेदा सेन्सेइले महिला वर्गलाई दिनु भएको मार्गदर्शन

मलाई आश्चर्य लाग्छ कि, आजकालका आमाहरूले आफ्नो बच्चाहरूमा साहस र विवेक पैदा गर्न के गरिरहनु भएको छ । बच्चाको उमेर अनुसार उसलाई चक्कु र कैंचीको प्रयोग गर्न किन नसिकाउने त ? स्वभावतः यसको साथ-साथै उनीहरूलाई चोटपटक नलागोस् भन्ने विचार पनि गरिरहनु पर्दछ । तर आमा बुवाले यसो नगरिकन बच्चाको निमित्त सम्पूर्ण काटकुट गर्ने कामहरू आफै गरिदिन्छन् भने उनीहरू वास्तवमा मूर्खतापूर्ण संरक्षण (चाहिने भन्दा बढी) का लागि दोषी छन् ।

चक्कु वा कैंची चलाउनु कुनै ठूलो समस्या होइन । समस्या त बच्चाहरूलाई प्रयोग गर्न नदिई अरुको भर पर्ने वानी बसाल्नु हो । यदि साना तिना समस्याबाट नै बच्चा निकै डराउँछ वा समस्याबाट भाग्छ वा अरु कसैले उसको समस्या सुल्झाइ दियोस् भनी आशा राख्दछ भने ऊ जब जीवनको अथाह सागरमा उत्रन्छ तब ऊ असाहाय र भयभीत हुनेछ । मलाई लाग्छ, त्यसैकारण बच्चाहरू क्याम्पस भर्ना हुन परिक्षा दिन जाँदा वा जागीर खान जाँदा आमाहरू संगै गइरहेको हामी देख्छौं । तर जब ती युवाहरूले (जसलाई न

बच्चा भन्न मिल्छ न त वयस्क नै) ठूलो समस्याको सामना गर्नुपर्ने हुन्छ तिनीहरू त्यस समस्याबाट भाग्न पनि सक्दैनन् र तिनीहरूलाई साथ दिने पनि कोही हुँदैनन् भने त्यस्तो अवस्थामा के हुन्छ त ? जब एक बच्चाले आत्महत्या गरेको समाचार म सुन्छु तब कहिल्यै पौडिन नसिकाइएको बच्चा दुब्दा बचाउको लागि चिच्याएको आवाज सुने भैं महशुस हुन्छ ।

यदि साना तिना
समस्याबाट नै बच्चा निकै
डराउँछ वा समस्याबाट
भाग्छ वा अरु कसैले
उसको समस्या सुल्झाइ
दियोस् भनी आशा राख्दछ
भने ऊ जब जीवनको
अथाह सागरमा उत्रन्छ तब
ऊ असाहाय र भयभीत
हुनेछ ।

बच्चाहरूलाई आफैँ बाँच्ने र लड्ने साहस दिनु पर्छ “यदि तपाईँ आफ्नो बच्चालाई माया गर्नु हुन्छ भने उसलाई भ्रमण गर्न पठाउनुस्” भन्ने पुरानो कथन छ । प्राचीन समयमा बच्चाहरूलाई वास्तवमै भ्रमण गर्न पठाइन्थ्यो । बच्चालाई एकलै भ्रमण गर्न पठाउनु भन्दा ठूलो पीर वा निराशा आमा बुवाको अर्को हुँदैन । तापनि, प्राचिन समयमा अभिभावक आफैँ बच्चाहरूलाई भ्रमणमा पठाउन जोड दिन्थे ।

मलाई उदेक लाग्छ कि आजकालका अमाबुवाले त्यस्तो गर्लान् त ? अथवा बच्चाहरूलाई एकलै आफ्नो जीवनको यात्रा गर्न सक्षम बनाउन मद्दत गर्छन् होला ? के उनीहरूले यसको ठीक विपरित कार्य गरिरहेका त होइनन्, विहानै बच्चाहरूको हातको शक्ति खोस्छन्, साँभमा खुट्टाको शक्ति हरण गर्छन्, दिउँसो घामको तापबाट बचाऊ गरिरहेका हुन्छन् भने राती चिसो हावाबाट बचाइरहेको हुन्छ ताकि बच्चा सधैँ आफ्नो आमाबुवा माथि निर्भर रहिरहोस् ? यदि यस तरिकाले बच्चालाई हुर्काइएको छ भने कुनै दिन सो बच्चाले खुल्ला घामका सामना गर्नु परेमा विभिन्न कडा तत्वहरूका कारण ढल्लु पुग्छन् । यदि आमाबुवाले बच्चालाई गृहकार्य गर्दा चाहिने धैर्यता लिन कहिल्यै सिकाउँदैनन् र उसको आफ्नै तरिकामा छोटिदिन्छन् भने उनीहरूले गर्मी विदाको लागि दिइएको गृहकार्यको भार थाम्न नसकेर आत्महत्या गरेमा सोको जिम्मेवारी आमाबुवाले नै वहन गर्नु पर्दछ ।

मानौं, एउटा सानो बच्चा सडकमा लडेछ । तर जुन आमाबुवाले “लौं, लौं केही हुँदैन ।” भनी आत्तिएर अंगालो हाल्न जान्छन् भने म उनीहरूलाई सबभन्दा निम्न दर्जामा राख्छु । अर्को आमाबुवा जसले जेसुकै भएतापनि वास्ता नगरी बच्चालाई सम्पूर्ण रूपमा उसको आफ्नै तरिकामा

छोटिदिन्छन् भने तिनीहरूलाई पहिलेको दाँजोमा सप्रिएको मान्न सकिन्छ । तर वास्तविक आमाबुवा भनेर तिनीहरूलाई मात्र मान्न सकिन्छ जसले बच्चालाई आफ्नै प्रयासले उठ्न पनि सिकाउँदछन् ।

पहिले-पहिले म आफैँले पनि यस प्रकारका स्थितिहरू अनुभव गरिसकेको छु । केही चाख लाग्दा कुराहरू यसप्रकार छन्, जब बच्चा लड्छ तब उसले अवश्य पनि कुनै हृदयसम्म पीडाको अनुभव गर्दछ । उसले रून तयार हुँदै आफ्नो अभिभावकको अनुसार पनि हेर्छ । अर्को शब्दमा भन्ने हो भने आफूलाई कष्ट भैरहेतापनि रूनु पर्छ कि पर्दैन भनी छुट्याउन उसले चारैतिर हेर्छ । यदि कसैले “ओहो विचारा, पक्कै पनि दुख्यो होला !” भन्छ भने उसले तुरुन्तै चिच्याएर रून शुरू गरिहाल्छ । तर यदि उसले “बहादुर बच्चाहरू रूदैनन्” भनेर सुन्यो भने उ पक्कै पनि रूने छैन । वास्तवमा बच्चाहरूको स्वभाव एकदम फरक फरक हुन्छ । उनीहरूले यस्तै खालको प्रतिक्रिया देखाउनेछन् भन्ने कुनै नियम छैन तर पनि यो स्थितिमा मलाई लाग्छ तपाईँहरूले समान किसिमको प्रतिक्रिया नै पाउनु हुनेछ ।

मैले एउटा निश्चित स्थितिको बारेमा बताएँ र पनि मलाई विश्वास छ कि आमाबुवाको यो एक क्षणको प्रतिक्रियाबाट पनि बच्चाहरूको वानी-न्यहोरा तथा चरित्रमा भेट्न नसकिने प्रभाव पर्नेछ । यो एउटा सानो घटना हो तर यस क्षणलाई हलुका तवरले भने लिनु हुँदैन । जब यस्ता स-साना घटनाहरू बारम्बार दोहोरिन्छन्, यसले नै बच्चाको सम्पूर्ण जीवनको दिशा निर्धारण गर्छ ।

हामीले हाम्रा बच्चाहरूलाई घरमा के के कुराहरू सिकाउनु पर्दछ भन्ने विषयमा मलाई लागेका कुराहरू भन्न चाहन्छु । मैले धेरै परिवारहरू निरिक्षण गरे र विभिन्न किसिमका परिस्थितिहरूको अनुभव पनि गरे र अहिले मैले ब्यक्त गर्न चाहेका कुराहरू मेरो आफ्नै निष्कर्ष हुन् । यदि यी कुनै कुराहरू तपाईंहरूलाई काम लाग्ने भएमा मलाई एकदम सन्तोष हुनेछ ।

प्रथमतः फ्यूचर वर्गका सदस्यहरूले आफ्नो पढाईलाई पहिलो प्राथमिकता दिनुपर्दछ । आस्था निःसन्देह अति नै महत्वपूर्ण छ तर आस्था भनेको हामीले हाम्रो जीवनभर साधना गर्ने कुरा हो । हामीले पढ्ने एक निश्चित समय र उमेर हुन्छ । यदि यो समय भित्र हामीले मेहेनत गरेनौं भने हामी अति महत्वपूर्ण ज्ञान र सीप हासिल गर्नबाट बञ्चित हुनेछौं र भविष्यमा ठूलो पश्चाताप गर्नुपर्ने हुन्छ ।

“आस्था दैनिक जीवनमा प्रतिबिम्बित हुन्छ ।” फ्यूचर वर्गका सदस्यहरूका निम्ति पढाईमा उनीहरूको आस्था प्रतिबिम्बित हुन्छ । यस अवधिमा पढाईमा समर्पित हुनुले उनीहरूको आस्थाको साधनाको महत्वपूर्ण पक्षलाई प्रतिनिधित्व गर्छ ।

“गोग्यो गरिरहेकोले” वा “सभामा गएकोले” पढ्न पाइन भनी आस्थालाई वहाना बनाई पढाईलाई उपेक्षा गर्नु उनीहरूको निम्ति कदापि ठीक कुरा होइन ।

कहिलेकाँही हाम्रा बच्चाहरू गोग्यो गर्न असमर्थ हुन सक्छन् तर यसो हुँदा आमाबुवाले बढी चिन्तित हुनुपर्ने वा हडबडाउनु पर्ने कुनै कारण छैन । समय अनुसार तीन चोटी मात्र दाइमोकु गर्नु पनि प्रशस्त हुन्छ ।

(गोग्यो नियमित नभएतापनि) निरन्तर साधना गरिरहनु नै धेरै महत्वपूर्ण छ । मुख्य कुरा बच्चाहरूको गोहोन्जोन र एस.जि.आई. संग जीवनभर सम्बन्ध रहिरहनु नै हो । (आस्थाको साधनामा) तिनीहरूले क्रमैसंग उन्नती गर्न सक्नेछन् । यस सम्बन्धमा आमाबुवा उदार विचारको हुनुपर्छ । आफ्ना बच्चाहरू पढाईमा धेरै ब्यस्त छन् भने उनीहरूलाई

“पीर नगर, आज तिम्रो लागि गोग्यो म गरिदिन्छु” भनेर चित्त बुझाउनु पर्दछ ।

वास्तवमा भन्ने हो भने बच्चाहरूलाई साधना गर्नको निम्ति बढी दवाव दिइयो भने उल्टो उनीहरू आस्थाबाट विमुख हुन जान्छन् । म आशा गर्छु कि, तपाईंहरूले उनीहरूलाई बुद्धिमतापूर्वक नेतृत्व दिनुहुनेछ ताकि उनीहरूले स्वभाविक र सन्तुलित बानी ब्यहोराका साथ उचित लक्ष्य लिई हुकोस् ।

अर्को, म के कुरा गर्न चाहन्छु भने तपाईंहरू जतिसुकै ब्यस्त हुनु भएतापनि आफ्नो बच्चाहरूसंग कुरा गर्ने र उनीहरूलाई साथ दिने समय निकाल्नुस् । समय कति धेरै हुनुपर्छ भन्ने कुनै महत्वको कुरा होइन । महत्वपूर्ण कुरा त आमाबुवाको विवेकको प्रयोग हो ।

कुनै कारणवश केही समयको लागि घरबाट बाहिर जानु पर्‍यो भने आफ्नो बच्चाको निम्ति कुनै सन्देश छोड्नुस् वा मौका पाएको बेला फोन गरेर सम्पर्क गर्नुस् । महत्वपूर्ण कुरा तपाईंले आफ्नो बच्चासंग कुनै न कुनै तरिकाबाट सम्पर्क गरिराख्नु हो ।

कहिलेकाँही हाम्रा बच्चाहरू
गोग्यो गर्न असमर्थ हुन
सक्छन् तर यसो हुँदा
आमाबुवाले बढी चिन्तित
हुनुपर्ने वा हडबडाउनु पर्ने
कुनै कारण छैन । समय
अनुसार तीन चोटी मात्र
दाइमोकु गर्नु पनि प्रशस्त
हुन्छ ।

बच्चाहरू घर आउँदा जब त्यहाँ कोही हुँदैनन्, उनीहरूलाई आफ्नो आमाबुवा कहाँ गएका छन् भन्ने थाहा हुँदैन र कुनै सुचना पनि पाउँदैन भने स्वभाविक रूपमा उनीहरूले एकलो र असुरक्षित महशुस गर्छन् । बच्चाहरूसँग गरिने यो एकदमै निर्दयी ब्यवहार हो । तपाईंहरूले बच्चाहरूलाई यस किसिमको एकलोपन महशुस गर्न दिनु हुँदैन ।

चाहे आफ्नो बच्चासँग तपाईंको भेटघाट छोटो भएतापनि उनीहरूलाई देख्ने वित्तिकै अंगालो हाल्नुस् । उनीहरूसँग कुरा गर्नुस् र उनीहरूलाई सुम्सुम्याउनुस् । उनीहरूले भन्न चाहेको कुरा राम्रो संग सुनिदिनुस् । जबसम्म तपाईंसँग माया र करुणा हुन्छ, यस प्रकारले ब्यवहार गर्ने विवेक पनि हुनेछ ।

आस्था विवेकको रूपमा प्रकट हुन्छ । हाम्रो आस्थाको उद्देश्य नै विवेकी हुनु हो ताकि हामीले विवेकपूर्ण जीवन विताउन सकौं । यदि आस्थाको साधना गरिरहेको ब्यक्तिले आफ्नो बच्चाहरूसँग कुरा गर्न सक्दैनन् भने अरूलाई सुखी बनाउने उसको इच्छा एउटा कोरा कल्पनायुक्त लक्ष्य मात्र हुन जान्छ ।

आमाबुवाले परिश्रमका साथ एस.जि.आई. को क्रियाकलापमा सहभागी भई बृद्धि भएको सौभाग्यले उनीहरूको बच्चाहरूलाई सफलतापूर्वक रक्षा गर्नेछ । यहि दृढ धारणालाई आधार मानी तपाईंले आफ्नो छोराछोरीसँग सधैं खुला विचारधारा राखी वार्तालाप गर्ने कोशिस गरिरहनु नै पर्दछ । म धेरै ब्यस्त छु भनेर वा यसको कुनै समाधान छैन भन्ने

सोचेर वा कुनै न कुनै किसिमबाट सब ठीक हुनेछ भनेर आफूलाई उनीहरू प्रति लापवाही हुन दिनु हुँदैन । यस किसिमबाट तपाईंले प्रयत्न गर्नु भएन भने तपाईं माया ममताको कमी भएको जिम्मेवारी वहन नगर्ने आमाबुवा हुनुहुने छ ।

देखावती गर्नु महत्वपूर्ण छैन, महत्वपूर्ण कुरा त हाम्रो मन भित्रको भावना हो । के एउटा मन र अर्को मन संग नाता छ ? कुनै कुनै परिवारहरू त्यस्ता पनि छन् जसका सदस्यहरू शारीरिक रूपमा नजिक भएतापनि भावनात्मक रूपमा टाढा हुन्छन् ।

कुनै परिवार भने थोरै समयको निम्ति मात्र भेटघाट भएतापनि एक आपसमा केन्द्रित भएर रमाईलो गर्छन् र भित्री मन देखि आ-आफ्नो भावना ब्यक्त गर्ने गर्दछन् । यदि तपाईंको परिवारले हरेक दिन एक अर्कासँग नजिकको सम्बन्ध राख्छ भने, उनीहरू जहाँसुकै भएतापनि वा जेसुकै गरिरहेतापनि एक आपससँग सहज र सुखको अनुभव गर्दछन् । म अनुरोध गर्दछु कि आमाबुवाहरूले आ-आफ्नो परिवारलाई सुहाउँदो तरिकाबाट आफ्ना छोराछोरीहरूको साथसाथै आफूहरूलाई

चाहे आफ्नो बच्चासँग तपाईंको भेटघाट छोटो भएतापनि उनीहरूलाई देख्ने वित्तिकै अंगालो हाल्नुस् । उनीहरूसँग कुरा गर्नुस् र उनीहरूलाई सुम्सुम्याउनुस् । उनीहरूले भन्न चाहेको कुरा राम्रो संग सुनिदिनुस् । जबसम्म तपाईंसँग माया र करुणा हुन्छ, यस प्रकारले ब्यवहार गर्ने विवेक पनि हुनेछ ।

पनि सुधार्न निरन्तर प्रयास गरिराख्नु पर्छ ।

बच्चाको पनि आफ्नै स्वतन्त्र ब्यक्तित्व हुन्छ । कहिलेकाँही वयस्क ब्यक्तिमा भन्दा बढी अनुभव उनीहरूमा हुन्छ । त्यसैकारण, उनीहरूसंग ब्यवहार गर्दा हामी सावधान रहनु पर्दछ । जस्तै उनीहरूको अगाडि कहिल्यै पनि वादविवाद अर्थात भगडा गर्नु हुँदैन । यदि तपाईंहरूलाई कुनै विषयमा वादविवाद गर्नु परेमा आफ्नो बच्चाहरूले नदेख्ने ठाउँमा जानुस् । आफ्नो आमाबुवाको भगडा भयो भने बच्चाहरू दुःखी हुन्छन् । उनीहरू खिन्न भएर स्कूल जान्छन् र लामो समयसम्म उक्त घटनालाई विर्सन सक्दैनन् ।

एक जना मनोचिकित्सकको अनुसार, आफ्नो आमाबुवा भगडा गरिरहेको देख्ने धेरै जस्तो बच्चाहरू अति नै डराउँछन् मानौं कि, आफू उभिएको जमिन फाटिएको जस्ता असुरक्षित महशुस गर्छन् । त्यसकारण कृपया आफ्नो बच्चाहरूलाई यस प्रकारको घर दिनुस् जहाँ उनीहरूले शान्ति र स्वस्थ मानसिकताको आनन्द लिन सक्नु ।

बुवाहरूले गाली गर्दा छोराहरू विद्रोह गर्न खोज्छन् जबकी आमाले गाली गर्दा चुपचाप सुन्छन् । सबभन्दा नराम्रो स्थिती तब हुन्छ, जब आमाबुवा दुबै जनाले एकैचोटी आफ्ना छोराछोरीलाई गाली गर्छन् त्यतिबेला बच्चाले आफ्नो साहाराको लागि कोही पनि पाउने छैनन् । छोरीहरूको मामलामा भने बुवाहरू अलि नरम नै हुन्छन्, परिणाम स्वरूप उनीहरूलाई धेरै सजिलो हुन्छ । आमा र छोरी दुबै केटी मान्छे भएकोले उनीहरू एक आपस वीच गहिरो

स्वभाविक समझदारी हुन्छ । त्यसकारण आमाहरूले आफ्नो छोरीहरूलाई अनुशासन सिकाउनु राम्रो हुन्छ ।

श्री तोदा भन्नु हुन्छ, “जब बुवाहरू रिसाउँछन् तब उनीहरूले आफ्नो छोराछोरीलाई टाढा पार्छन् तर आमा रिसाएपनि उनका छोराछोरीहरू उनी नजिकै बस्छन् ।” यो विवेक मानवीय स्वभावको नियम र जीवन तथा मनोविज्ञानको नियममा आधारित छ । पक्कै पनि संस्कृति र परिवारका ब्यक्तिहरू वीच सधैं भिन्नता हुन्छन् तर म यी मन्तव्यबाट तपाईंहरूलाई केही मात्रामा भएपनि मार्गदर्शन प्राप्त हुनेछ भन्ने आशा राख्दछु ।

अभिभावकले आफ्ना बच्चाहरूलाई सधैं समान ब्यवहार गर्नुपर्दछ । एउटा बच्चा अर्को भन्दा राम्रो देखिन्छ वा चलाख छ भनी उसलाई बढी माया दिने र उसको मात्र पक्ष लिनु हुँदैन । आमाबुवाले विचार नै नगरि गरेको एउटा साधारण कुराबाट पनि बच्चाहरूलाई गहिरो चोट पर्न सक्छ जसबाट उनीहरूमा हिन भावना पैदा हुन्छ । अझ बच्चाहरूलाई सधैं उनका समकालिन (समान उमेरका) केटाकेटीसंग तुलना गरि पक्षपातपूर्ण ब्यवहार गर्नु कति नराम्रो हुन्छ होला ? तिनीहरू मायाको भोको हुन्छन् र अति नै दुःखी र एकलो अनुभव गर्दछन् । यस्तो परिस्थितिमा

अभिभावकले आफ्ना बच्चाहरूलाई सधैं समान व्यवहार गर्नुपर्दछ । एउटा बच्चा अर्को भन्दा राम्रो देखिन्छ वा चलाख छ भनी उसलाई बढी माया दिने र उसको मात्र पक्ष लिनु हुँदैन । आमाबुवाले विचार नै नगरि गरेको एउटा साधारण कुराबाट पनि बच्चाहरूलाई गहिरो चोट पर्न सक्छ जसबाट उनीहरूमा हिन भावना पैदा हुन्छ ।

तिनीहरू स्वस्थ रूपमा हुर्कन सक्दैनन् । त्यसैले यो बच्चा र अभिभावक दुबैको निम्ति राम्रो कुरा नहुनुका साथै विवेकहीन व्यवहार हो ।

आफ्नो दैतरीसंग आफ्नो अवगुणको तुलनाबाट पीडित बच्चाहरूलाई हाम्रो हौसलाको धेरै आवश्यकता पर्दछ । यी बच्चाहरूलाई माया र प्रोत्साहन दिनुस् । तिनीहरूको क्षमता पत्ता लगाई उनीहरूमा आत्मविश्वास बढाउनको लागि प्रशंसा गर्नुस् । घनिष्ठ मित्र बनी तिनीहरूलाई साथ दिनुस्, भरपूर माया दिनुस् र उनीहरूको क्षमतामा पूर्ण रूपले विश्वास गर्नुस् । प्रत्येक बच्चाको ब्यक्तिगत भावलाई आदर गर्नुस् । यो नै अभिभावकको कर्तव्य हो ।

हाम्रो समाज र विद्यालयहरूले चिसो, भावविहीन प्रतिस्पर्धाको सिद्धान्त लागू गरि मानिसहरूको योग्यता र स्वरूप अनुसार परिक्षण गर्नु र रोज्नु । त्यसकारण, चाहे केटा होस् वा केटी एक विशिष्ट ब्यक्तिको रूपमा आदर गर्ने निष्पक्ष र समानता कायम राख्ने परिवार हुनु महत्वपूर्ण छ ।

आफ्नो सन्तानलाई योग्य नागरिक बनाउन अभिभावकले आफ्ना बच्चाहरूको तालमा ताल मिलाई उनीहरू संगसंगै

महिला र पुरुष वरावर हुन् ।
यस मान्यतामा काम गरेता
पनि हामीले स्त्री र पुरुषमा
निश्चित प्रकृति स्पष्ट
रूपमा चिन्न सक्छौं । म
हाम्रो पुरुष वर्गका
सदस्यहरु बहादुर र
इमान्दार भएर अरुलाई
संरक्षण दिन सक्षम व्यक्ति
होस् भन्ने चाहन्छु ।

एक भई अगाडि बढ्नु पर्दछ ।

हामी एस.जि.आई. का सदस्यहरू नियम र मानवीयताको सेवाको निम्ति समर्पित छौं । हाम्रो जीवन स्वर्थी होइन तसर्थ, हामी अरू भन्दा बढी न्यस्त रहने गर्दछौं र पक्कै पनि अरूको जति आफ्नो परिवार संग आरामका साथ समय विताउन पाउँदैनौं । तर पनि हामी अरूको निम्ति समर्पित रहिनै रहने छौं । हाम्रो जीवन सबभन्दा गौरवपूर्ण जीवन हो । हाम्रो बच्चाहरूले हाम्रो आस्था हाम्रो जीवन र हाम्रो समर्पणलाई बुझोस् र आदर गरोस् भन्ने कुराको निश्चित गर्नु पर्दछ ।

हामीले आफ्नो बच्चाहरूलाई केही नभनि नै उनीहरूले हाम्रो कोसेनरूपु प्रतिको बचनबद्धता बुझ्नेछन् भन्ने ठान्नु वा हामीले उनीहरूलाई माया गर्छौं भन्ने बुझ्छन् भन्ने मान्नु एक किसिमले हाम्रो भूल हुनेछ । उनीहरूलाई हाम्रो विचार र भावना ब्यक्त गर्न - नहडबडाइ विवेकपूर्वक खुल्ला र आरामले गर्नुपर्दछ । यस कार्यको लागि विवेक लगाउनु नै आस्थाको अभिव्यक्ति हो ।

महिला र पुरुष वरावर हुन् । यस मान्यतामा काम गरेता पनि हामीले स्त्री र पुरुषमा निश्चित प्रकृति स्पष्ट रूपमा चिन्न सक्छौं । म हाम्रो पुरुष वर्गका सदस्यहरू बहादुर र इमान्दार भएर अरुलाई संरक्षण दिन सक्षम ब्यक्ति होस् भन्ने चाहन्छु । म महिला वर्गका सदस्यहरू सबैभन्दा बढी सुख र सौभाग्यको आर्शिवाद प्राप्त गरेको ब्यक्ति होस् भन्ने चाहन्छु । यो प्राप्त गर्न तिनीहरूसंग स्वच्छ हृदय हुनु पर्दछ । एउटा कथन अनुसार "पवित्र हृदय भएको महिला परी हो भने अपवित्र हृदय भएको महिला बोक्सी हो ।" यी दुई कुराको भिन्नता भनेको मात्र मानिसको हृदयबाट हुन्छ ।

भाविष्य सिर्जना गर्दै

कृतिका बज्राचार्य
विद्यार्थी वर्ग

“हामीहरूमा कमजोर र बलियो दुवै पक्ष निहित हुन्छन् जुन एक अर्कामा बिलकुल फरक हुन्छ । यदि हामीले आफ्नो कमजोर पक्षलाई आफू माथि हावी हुन दिन्छौं भने हामी पराजित हुनेछौं ।”- डा. दाइसाकु इकेदा

म एस.जि.आई. मा प्रवेश गरेको करिब ७ वर्ष भइसक्यो म मेरो आमा र बुवाबाट अभिप्रेरित भई साधना गर्दै जाँदा गोहोन्जोनलाई हरेक सुख-दुःखमा उत्साह र हौसला दिने साथीको रूपमा पाएकी छु ।

विद्यार्थी जीवनमा अध्ययन सबैको प्रथम प्राथमिकता हुने गर्दछ जुन मेरो पनि थियो । कक्षा ८ सम्म मेरो पढाई राम्रै थियो तर कक्षा ९ मा मेरो पढाई भने विग्रँदै गयो । म साह्रै निराश भएको थिएँ । प्रार्थनाले गर्दा केही सुधार भएतापनि १० कक्षाको स्तर अनुसार पढ्न भने गाह्रो नै भयो । मलाई पढाईमा अतिरिक्त गणित विषय सबै भन्दा गाह्रो लाग्थ्यो । त्यो विषयमा मैले कहिले पनि राम्रो अड्कल ल्याउन सकेको थिइन जसले गर्दा मेरो परिक्षाफलमा पनि असर गरिरहेको थियो । त्यसपछि मैले आफ्नो कमजोर विषयलाई नै राम्रो संकल्प राखेर गोहोन्जोन सामू प्रार्थना गर्न थाले । इकेदा सेन्सेइ भन्नुहुन्छ, “जीवनमा हार्नु भनेकै भविष्यमा विजयी हुनुको कारण हो र निचिरेन बुद्धधर्मले जित्न सिकाउँछ । यसै मार्गदर्शनलाई मनन गर्दै मैले प्रार्थना गर्नुका साथै धेरै मेहेनत पनि गर्न थाले । म विहान ६ बजे देखि बेलुकी ९ बजे सम्म विद्यालयमा नै हुन्थे । त्यस दौरान पनि मेरो ध्यान अतिरिक्त गणित विषय (optional math) हुन्थ्यो, किनकी मलाई त्यो विषयमा राम्रो अड्कल ल्याउनु नै थियो । म दिनहुँ प्रार्थना गर्न त भ्याउँदिन थिएँ तर शान्शो भए पनि गर्थेँ ।

दिन वित्दै गएको दिन संगैको लगनशीलताले सुधार आउन थाल्यो । एस.एल.सि नजिकिँदै गर्दा म भित्र अनायासै बढेको चुनौतीलाई सहर्ष स्वीकार्दै डर माथि विजय प्राप्त गर्नु थियो । मैले एस.एल.सि. परिक्षा पनि राम्ररी दिएँ ।

मेरो अभिभावक, शिक्षक तथा साथीहरूले म बाट गर्नु भएको विशिष्ट श्रेणीको आशाले फेरि मनमा त्रास फैलियो कतै उहाँहरू निराश त हुने होइनन् । निश्चित लक्ष्य र दृढ आस्थाका साथ निरन्तर रूपमा प्रार्थना गर्न थाले ।

एस.एल.सि. परिक्षाको ३ महिना पछि परिक्षाफल प्रकाशित भयो । मैले सबैको अपेक्षित परिक्षाफल ८२.६३ प्रतिशत ल्याएर विशिष्ट श्रेणी हासिल गरेँ । म लगायत सम्पूर्ण साथीहरू, गुरुवर्ग तथा मेरो परिवार खुशी हुनुभएको थियो । मेरो मेहेनत र म गर्न सक्छु भन्ने दृढ आत्मविश्वासले मैले अतिरिक्त गणित विषयमा प्रथम श्रेणीमा उतीर्ण हुन सफल भएँ र सबै भन्दा खुशी भएँ । म मेरो अतिरिक्त गणित विषयमा ९७ अड्कल र कक्षामा दोश्रो स्थान ल्याउन सफल भएँ । मलाई विश्वास भयो कि यदि आफूमा विश्वास राखी कडा परिश्रम गर्नु भने असम्भव कुरा भन्ने केही रहने छैन ।

यी सबै उपलब्धिहरू हासिल गर्नु पछाडि गोहोन्जोन र यो अद्भूत नियम प्रतिको मेरो निष्कपट आस्था र प्रार्थना नै हो । त्यसैले गोहोन्जोन, मेरो असल मित्र हो जससंग म हरेक सुख र दुःखका कुराहरू बाँड्न सक्छु ।

निचिरेन दाइशोनिन बुद्धधर्मको सच्चा अनुयायी त्यो हो जसले यसको साधनाबाट प्राप्त विवेक र हरेक मार्गदर्शनलाई न्यवहारमा उताउँदै जीवनको हरेक मोडमा विजयी हुन सक्छ भन्ने मार्गदर्शनलाई मनन गर्दै म सधैं गोहोन्जोन प्रति कृतज्ञ भई लगनशीलताका साथ आफ्नो अध्ययनलाई उचाईसम्म पुऱ्याउने छु ।

शब्द व्याख्यान

पृथ्वीका बोधिसत्त्वः नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्नुको साथै प्रचार गर्नेहरू। “पृथ्वी” भनेको बुद्ध प्रकृति हो र “बोधिसत्त्व” भनेको अरूहरूको निमित्त सहयोग गर्न आफ्नो जीवन समर्पित गर्ने व्यक्ति हुन्।

बुद्धः सम्पूर्ण जीवनको सत्य प्रकृतिलाई अनुभूति गर्ने र अरूलाई पनि उस्तै बोधिज्ञान प्राप्त गर्ने तर्फ डोच्याउने व्यक्ति हुन्। सम्पूर्ण मानवमा बुद्ध प्रकृति विद्यमान रहेको हुन्छ र विवेक, साहस, करुणा र जीवन-शक्तिको गुणहरूद्वारा चित्रण हुन्छ।

दाइमोक्चुः शाब्दिक अर्थमा “शीर्षक” हो। नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को प्रार्थना वा वन्दना गर्ने भन्ने बुझिन्छ।

गोश्रोः शाब्दिक अर्थमा “महान आदरको उल्लेखनिय लेख”ः निचिरेन दाइशोनिनको लेखहरू।

मानव क्रान्तिः एक व्यक्तिको अन्तर्जीवनमा आएको गहन परिवर्तनले समाज र प्राकृतिक वातावरणलाई नै परिवर्तन गर्न सक्ने प्रभावको धारणा हो।

इचिनेन शान्जेनः शाब्दिक अर्थमा “एक पलमा तीन हजार संसारमा निहित हुनु।” बौद्ध विद्वान र पुजारी तियनताइद्वारा प्रतिपादन गरिएको दर्शनशास्त्रीय प्रणाली हो जसले दैनिक जीवन र आधारभूत सत्य वीचको सम्बन्धलाई वर्णन गर्दछ।

कर्मः आफ्नो जीवनमा गरेका कार्य र त्यसका असरहरूको संकलन जुन जीवनको गहिराइमा रहेको हुन्छ र जसले भविष्यमा अक्सर अदृश्य प्रभावको रूपमा कार्य गर्दछ।

कोसेनरुफुः शाब्दिक अर्थमा, “वृहत् रूपमा (बुद्धधर्म) लाई फैलाउनु हो।” निचिरेन दाइशोनिनको बुद्धधर्मको प्रचार-प्रसारद्वारा सम्पूर्ण मानव जातिको सुख र दिगो शान्ति हासिल गर्नु।

सद्धर्मपुण्डरीक सुत्रः शाक्यमुनि बुद्धको उच्च शिक्षा

जसमा शाक्यमुनिले प्रत्यक्ष रूपमा आफ्नो बोधिज्ञान देशना गर्नुभएको छ र उहाँको पहिलेको उपदेश केवल प्रारम्भिक भएको र उपेक्षा गर्नु पर्दछ भनेर घोषणा गर्नु भएको छ।

निचिरेन दाइशोनिन (१२२२-१२८२): मौलिक बुद्ध। बुद्धधर्मको सत्य कारकका संस्थापक जसले अप्रिल २८, १२५३ मा पहिलो चोटी नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को प्रार्थना गर्नुएको थियो।

सोका गाक्काईः शाब्दिक अर्थमा, “मूल्य सिर्जनाको निमित्त समाज हो।” निचिरेन दाइशोनिनको बुद्धधर्मको संस्थाको नाम हो।

दश संसारः हरेक व्यक्तिमा निहित जीवनको दश सम्भाव्य अवस्थाहरू हुन् जसबाट क्षण क्षणमा उक्त व्यक्ति गुञ्जिरहन्छ। तिनीहरू, नर्क, भोक, रीस, पशुत्व, मानवता, स्वर्ग, शिक्षा, बोध, बोधिसत्त्व र बुद्धत्व हुन्।

गोहोन्जोनः निचिरेन बुद्धधर्ममा समर्पणको वस्तु। यसमा नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को नियम समाविष्ट हुन्छ जसले सम्पूर्ण जीवनमा व्याप्त गर्दछ र सबै मानिसहरूमा विद्यमान बुद्धत्वको जीवनावस्थालाई अभिव्यक्त गर्दछ। गोहोन्जोनलाई नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्नाले हामी भित्र विद्यमान बुद्धत्वलाई उजागर गर्न समर्थ हुन्छौं। “गो” भन्नाले “आदर्श” र “होन्जोन” भन्नाले “आदरको आधारभूत वस्तु” हो।

नाम् म्योहो रेङ्गे क्योः निचिरेन बुद्धधर्ममा प्रतिपादित ब्रम्हाण्डको आधारभूत नियम, जसले जीवनको सही पक्षलाई अभिव्यक्त गर्दछ। यसको प्रार्थना गर्नाले मानिसहरूमा विद्यमान बुद्ध प्रकृतिलाई उजागर गर्दछ र यो एस.जि.आई. का सदस्यहरूको प्रमुख साधना हो। यद्यपि, नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को गहिरो अर्थ यसको साधना गरेपछि मात्र प्रकट हुन्छ तर यसको शाब्दिक अर्थः नाम् (समर्पण), बुद्धधर्मको साधना गर्ने कार्य; म्योहो (अद्भूत धर्म), ब्रम्हाण्डको आवश्यक नियम र यसको प्रकट; रेङ्गे (सद्धर्म), कारण र असरको परस्परता; क्यो (बुद्धको उपदेश), सम्पूर्ण गतिविधि हुन्।

New Human Revolution Series

Vol 1- Vol 20 ₹ 275 EACH

Human Revolution Series

Vol 1-3	₹ 375
Vol 4-6	₹ 375
Vol 7-8	₹ 375
Vol 9-10	₹ 375
Vol 11-12	₹ 400

Eternal Ganges Press Pvt. Ltd.
E-15, 4th Floor, Hauz Khas Market, Hauz Khas, New Delhi - 110016
Phone: 011-46109201, 011-46109203-09
In case of any queries please write to:
sales@eternalganges.com

[All rates are in Indian Rupees]

प्रकाशन:
हिमालयन पिस सर्भिस